

Analýza hospodaření obce Komňa v letech 2006 – 2008

Dana Korejtková

Bakalářská práce
2010

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Vyšší odborná škola ekonomická
akademický rok: 2009/2010

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Dana KOREJTKOVÁ**
Studijní program: **B 6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná ekonomika a správa**

Téma práce: **Analýza hospodaření obce Komňa v letech
2006 - 2008**

Zásady pro vypracování:

1. **Prostudujte uvedenou literaturu ve vztahu k uvedenému tématu.**
2. **Provedte literární průzkum a analýzu teoretických a metodologických východisek řešení zadaného úkolu.**
3. **S využitím odborné literatury provedte analýzu hospodaření v obci Komňa. Analyzujte vývoj příjmů a výdajů ve sledovaném období.**
4. **Zhodnoťte výsledky analýzy a vyslovte doporučení.**

Rozsah práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

[1] KRAFTOVÁ, I. Finanční analýza municipální firmy. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2002. 206 s. ISBN 80-7179-778-2.

[2] MÁČE, M. Finanční analýza obchodních a státních organizací – praktické příklady a použití. 1. vyd. Praha: Grada, 2006. 156 s. ISBN: 80-247-1558-9.

[3] Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky. Sbírka zákonů 1993, částka 1, 3 – 24 s.

[4] Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, Sbírka zákonů 2000, částka 73, 3557 – 3567 s.

[5] Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) v platném znění. Sbírka zákonů 2000, částka 38, 1737 – 1764 s.

Vedoucí bakalářské práce:

**Bc. Jana Křížková
EXT.**

Datum zadání bakalářské práce:

9. října 2009

Termín odevzdání bakalářské práce:

11. prosince 2009

Ve Zlíně dne 6. listopadu 2009

PaedDr. Josef Rydlo
zast. děkanka

Ing. Hana Šedová, Ph.D.
zast. vedoucí katedry

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²⁾;
- podle § 60³⁾ odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci – nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Ve Zlíně

G. 11. 2009

.....
Korytková, Dana

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacího zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Cílem mé bakalářské práce bylo zjistit, jak obec Komňa pomocí svého zastupitelstva hospodařila se svým majetkem v letech 2006 – 2008 a zda splnila svých plánovaných cílů. Především se jedná o dosažení plánů v oblasti dodržení podmínek ze zákona o obcích a plnění rozpočtu stanoveného zastupitelstvem obce.

Bakalářská práce je rozdělena do dvou částí. Teoretická část přibližuje charakteristiku obce a veřejných financí. Jsou zde objasněny základní pojmy, jako obec, rozpočet nebo finanční analýza. Praktická část navazuje na poznatky z teoretické části. Zabývá se analýzou hospodaření obce za sledované období, jeho financováním a poměrovými ukazateli.

Závěr bakalářské práce je věnován zhodnocení cílů finanční analýzy a doporučení, která vyplynula z praktické části.

Klíčová slova: veřejné finance, veřejný sektor, obec, obecní úřad, rozpočet, rozpočtová skladba, rozpočtový proces, příjmy, výdaje, financování, finanční analýza, ukazatel dluhové služby, ukazatel likvidity.

ABSTRACT

The objective of my Bachelor thesis was to investigate how the municipality Komňa, through their managing board, used the property of the municipality between the years 2006 and 2008, and whether the board achieved their goals. These were namely the plans in the area of observing the conditions set out by law about municipalities and meeting the budget determined by the managing board of the municipality.

The Bachelor thesis is divided into two parts. The theoretical part deals with the characteristics of the municipality and public finance. Basic concepts, such as municipality, budget and finance analysis are clarified here. The practical part follows on from the theoretical. It focuses on the analysis of management of the municipality in the monitored period, its financing and ratio indicators.

The conclusion of the Bachelor thesis is devoted to assessment of financial analysis objectives and recommendations arising from the practical part.

Keywords: public finance, public sector, municipality, municipality office, budget, budget structure, budgetary process, income, expenditure, financing, financial analysis, indicator of debt, indicator of liquidity.

Chtěla bych poděkovat Bc. Janě Křížkové, referentce a účetní obecního úřadu v Komni za její poskytnuté odborné rady, potřebné podklady a informace, které mi posloužily k vypracování této bakalářské práce.

Poděkování patří také paní Ing. Petře Brázdilové, která se mnou práci konzultovala a paní Mgr. Heleně Tribe, která mi pomohla s cizojazyčným překladem.

OBSAH

ÚVOD	10
I. TEORETICKÁ ČÁST	12
1 VEŘEJNÉ FINANCE	13
1.1 PLATNÁ LEGISLATIVA K ŘÍZENÍ VEŘEJNÝCH FINANCÍ	13
1.2 ZÁKLADNÍ POJMY A VAZBY VEŘEJNÝCH FINANCÍ	14
2 POSTAVENÍ OBCE V SYSTÉMU VEŘEJNÝCH FINANCÍ	16
2.1 CHARAKTERISTIKA OBCE	16
2.2 PŮSOBNOST OBCE.....	16
2.2.1 Samostatná působnost	16
2.2.2 Přenesená působnost	17
2.3 ORGÁNY OBCE A JEJICH ČINNOSTI	17
2.3.1 Zastupitelstvo obce.....	17
2.3.2 Rada obce	19
2.3.3 Starosta a jeho zástupci (místostarostové)	19
2.3.4 Obecní úřad a jeho výkonné orgány.....	20
2.3.5 Poradní a kontrolní orgány.....	20
3 FINANČNÍ HOSPODAŘENÍ OBCE	22
3.1 PRINCIPY PLATNÉ PRO OBECNÍ FINANCE	22
3.2 ROZPOČET OBCE.....	23
3.2.1 Rozpočtový proces	24
3.2.2 Rozpočtová skladba	26
3.2.3 Příjmy rozpočtu obce	27
3.2.4 Výdaje rozpočtu obce.....	28
3.2.5 Financování obce	29
4 FINANČNÍ ANALÝZA	31
4.1 ELEMENTÁRNÍ METODY FINANČNÍ ANALÝZY	33
4.1.1 Analýza absolutních ukazatelů.....	33
4.1.2 Analýza poměrových ukazatelů	35
II. PRAKTICKÁ ČÁST	38
5 CHARAKTERISTIKA OBCE KOMŇA	39
5.1 ORGÁNY OBCE KOMŇA	42
5.2 ČINNOST OBCE	43
5.3 ROZPOČET OBCE KOMŇA	45
6 ANALÝZA HOSPODAŘENÍ OBCE KOMŇA	46
6.1 ANALÝZA ROZPOČTOVÝCH PŘÍJMŮ	46
6.1.1 Analýza vlastních příjmů	47
6.1.2 Analýza přijatých dotací	54
6.1.3 Analýza celkových příjmů	57
6.2 ANALÝZA ROZPOČTOVÝCH VÝDAJŮ	61
6.2.1 Analýza běžných výdajů	61
6.2.2 Analýza kapitálových výdajů.....	64
6.2.3 Analýza celkových výdajů	65

6.3	FINANCOVÁNÍ	67
6.4	POMĚROVÉ UKAZATELE	69
6.4.1	Dluhová služba.....	69
6.5	POHLEDÁVKY A ZÁVAZKY.....	70
6.5.1	Pohledávky obce	70
6.5.2	Závazky obce	70
7	SHRNUTÍ HOSPODAŘENÍ OBCE KOMŇA V LETECH 2006 – 2008	72
7.1	HOSPODAŘENÍ OBCE ZA ROK 2006	72
7.2	HOSPODAŘENÍ OBCE ZA ROK 2007	75
7.3	HOSPODAŘENÍ OBCE ZA ROK 2008	78
8	ZÁVĚR.....	80
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	85
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	87
	SEZNAM GRAFŮ	88
	SEZNAM OBRÁZKŮ	89
	SEZNAM TABULEK.....	90
	SEZNAM PŘÍLOH.....	91

ÚVOD

Bakalářská práce byla zpracována na Obecním úřadě v Komni a její téma bylo navrženo po domluvě s mou vedoucí Bc. Janou Křížkovou, která na obci pracuje již 14 let jako referentka a účetní.

Obec Komňa má dlouholetou tradici, hospodaří v rámci samostatné působnosti a její činnost se řídí zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích. Obecní úřad má své zastupitelstvo, které je složeno z 9-ti členů. Dále jsou zde zřízeny výbory (finanční a kontrolní) a několik komisí, v jejichž čele vždy stojí předseda a další členové.

Finanční výbor se schází čtyřikrát do roka a na svých schůzích průběžně řeší návrhy na úpravu obecního rozpočtu podle jeho aktuálního vývoje plnění, případně další otázky vyplývající z potřeb činnosti Obecního úřadu v Komni a následně jeho finančního výboru. Náplní tohoto výboru je tedy kontrola hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce, sestavování návrhu rozpočtu, který je poté schvalován zastupitelstvem obce, zjišťování hospodaření podle rozpočtu, hodnocení způsobu využívání obecního majetku a realizací ostatních činností souvisejících s financemi obce.

Rozhodujícím článkem v hospodaření obce je místní zastupitelstvo, neboť právě na něm záleží, jak budou finanční prostředky obce využity a rozděleny. Aby mohla obec získat celkový přehled o svém hospodaření, které ji poté umožňuje uskutečnit efektivní rozdělení finančních prostředků, musí provést finanční analýzu. Tato analýza především slouží pro posouzení celkové finanční situace obce, zlepšení jejího hospodaření do budoucna a v neposlední řadě také pro získání návratných zdrojů (úvěrů) od peněžních ústavů.

Dlouhodobým problémem, o kterém se neustále diskutuje, je problematika veřejných financí. Tyto finance jsou totiž placeny převážně z daní poplatníků a mělo by nás tedy zajímat, kam obec, ve které žijeme, investuje své peněžní prostředky. V současné době se mnoho obcí potýká s problémem nedostatku finančních prostředků. Vláda usiluje o zvýšení finanční soběstačnosti obcí, což ale znamená, že si musí obce získat peněžní prostředky z jiných zdrojů, např. pomocí různých dotací z různých programů. Naštěstí těch je nyní poměrně mnoho. Nejdůležitější je zjistit, kde máme o tyto finanční prostředky žádat a jaké podmínky splnit. Příslibem pro nejbližší dobu jsou fondy Evropské unie.

V období 2007 – 2013 mohou hodně obcím v České republice pomoci strukturální fondy, fondy soudružnosti či evropský zemědělský fond rozvoje venkova.

Neboť mě zajímala problematika financování naší obce a chtěla jsem se dozvědět, jak obec hospodaří se svým majetkem, zvolila jsem si tohle téma.

Cílem mé bakalářské práce je na základě teoretických poznatků, údajů z účetních výkazů, závěrečných účtů, rozpočtů obce a informací získaných při konzultaci s vedoucí práce, zjistit, jak obec Komňa prostřednictvím svého zastupitelstva, hospodařila se svým majetkem v letech 2006 – 2008 a zda splnila svých plánovaných cílů. Především se jedná o dosažení plánů v oblasti dodržení podmínek ze zákona o obcích a plnění rozpočtu stanoveného zastupitelstvem obce.

Bakalářská práce je rozdělena na dvě části.

V teoretické části je zmíněna příslušná legislativa, která upravuje podstatu financování územních samosprávních celků. Příslušnými zákony jsou např. zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, zákon o obcích a další. Přiblížena je zde i charakteristika obce a veřejných financí. Dále objasním základní pojmy, které zároveň slouží jako podklad pro vypracování potřebných analýz. Podrobněji je zde charakterizován rozpočet obce, rozpočtová skladba a vše, co s rozpočtem dále souvisí. Závěr této části bude věnován finanční analýze (z hlediska teoretického).

V praktické části, která tvoří podstatu bakalářské práce, bude hlavním bodem „Analýza hospodaření obce Komňa v letech 2006 – 2008“, kterou jsem rozdělila na několik dílčích analýz. Především na analýzu příjmů, výdajů a financování obce. Příjmové a výdajové položky jsou sledovány jednak z druhového, tak z celkového hlediska. Následně jsou údaje z provedených analýz mezi jednotlivými roky sledovaného období vzájemně vyhodnoceny a porovnány. Praktická část je zakončena výpočty vybraných ukazatelů, které slouží k posouzení dosažených plánovaných cílů obce.

Závěr bakalářské práce je věnován zhodnocení cílů finanční analýzy a doporučení, která vyplynula z praktické části.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 VEŘEJNÉ FINANCE

1.1 Platná legislativa k řízení veřejných financí

Práva a povinnosti obcí jsou jednak vymezena Ústavou České republiky, konkrétněji jsou poté definována v jednotlivých dílčích právních předpisech, z nichž nejdůležitější jsou:

- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů,
- Vyhláška č. 16/2001 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu, rozpočtů státních fondů a rozpočtů územních samosprávných celků,
- Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě,
- Vyhláška č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., a zákona č. 123/2003 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

1.2 Základní pojmy a vazby veřejných financí

„Veřejné finance zahrnují finanční vztahy a operace probíhající v rámci ekonomického systému mezi vládou (veřejnou správou) a ostatními ekonomickými subjekty. Jedná se především o platby za zboží a služby, daně, dotace a poskytnuté vládní služby.“¹

K základním prvkům veřejných financí můžeme zařadit:

- Veřejné příjmy
- Veřejné výdaje
- Daně

Veřejné finance můžeme tedy chápat jako čistě finanční operace, vztahy a nástroje k realizaci činností (tj. veřejného zabezpečení veřejných statků). Veřejný sektor pak slouží k označení určité části národního hospodářství. Tento sektor zahrnuje veškeré vládní agentury na všech vládních úrovních (tj. centrální, regionální i místní). Pro veřejný sektor je typické, že:

- zabezpečuje veřejné služby pro obyvatelstvo na neziskovém principu,
- je financován z veřejných rozpočtů,
- je řízen veřejnou správou,
- strukturu, kvalitu a objemu jeho produkce rozhoduje veřejná volba
- podléhá kontrole příslušných orgánů a občanů“ [1]

Pod pojmem **veřejné příjmy** si většina z nás představí **daně**. I když skutečně tyto veřejné rozpočty z převážné části naplňují, nejsou jedinými finančními zdroji, s kterými může vláda počítat. Mimo daní existují totiž další veřejné příjmy, jako např. odvody, tzv. dávky, různé příspěvky, poplatky, příjmy z veřejného podnikání či úvěry od peněžních institucí.

Veřejné příjmy tedy tvoří:

- příjmy neúvěrové, tj. daně a poplatky,
- příjmy úvěrové (půjčky).

¹ URBÁNEK, V. a kolektiv. *Veřejné finance II.* 1. vydání. Praha: Vysoká škola ekonomická, 2006. 179 s. ISBN 80-245-0931-8, str. 10

Výdaje veřejných rozpočtů jsou určeny na financování činností, veřejného sektoru a poskytování veřejných služeb. Jsou členěny:

- druhově (výdaje běžné, kapitálové)
- odvětvově (výdaje na školství, zdravotnictví apod.)

Daň je povinná, nenávratná, neekvivalentní a neúčelová platba do veřejného rozpočtu a obvykle je pravidelná. Povinnost subjektů platit daně je určena zákonem. Daně členíme na přímé a nepřímé. Rozdělení daní, dle nichž se řídí obec Komňa, je uvedena v příloze. [P I]

V souvislosti s charakteristikou veřejných financí jsou obvykle uváděny tyto tři principy:

- **princip nenávratnosti** – znamená, že přispíváme do veřejných financí, ale nevrátí se nám adekvátní hodnota, ani žádnou návratnost neočekáváme,
- **princip neekvivalence** – při platbě daní, poplatků i cel není plátcí předem znám účel platby a není zaručeno, že plnění, které případně dostává prostřednictvím veřejných výdajů bude v ekvivalentní výši jeho platby,
- **princip nedobrovolnosti** – vyplývá z předchozích dvou; daně, poplatky či cla se nechtějí žádnému subjektu platit, musí k tomu být donuceni, a proto je jejich placení uzákoněno právní cestou.

Posláním veřejných financí je zajistit fungování neziskového a především veřejného sektoru a přispět k dosažení stability a efektivnosti národního hospodářství. Mezi hlavní funkce veřejných financí patří:

- **alokační funkce** – jednotlivé vládní úrovně rozhodují o tom, jaké bude celkové použití disponibilních zdrojů, dále kolik připadne na produkci soukromých a kolik na produkci veřejných statků a rovněž rozhodují o struktuře veřejných statků,
- **distribuční funkce** – souvisí s rozdělením důchodů, zejm. transferovými platbami, případně financováním některých veřejně poskytovaných služeb pro určité vrstvy obyvatel,
- **stabilizační funkce** – slouží k zajištění vysoké úrovně zaměstnanosti, stability cenové hladiny, ekonomického růstu či vyrovnanosti platební bilance.²

² Materiály z přednášek předmětu Veřejné rozpočty, Ing. Petra Brázdilová, akademický rok 2008/2009

2 POSTAVENÍ OBCE V SYSTÉMU VEŘEJNÝCH FINANČÍ

2.1 Charakteristika obce

Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů, tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Obec je veřejnoprávní korporací, která má vlastní majetek. Vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících. Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a potřeby svých občanů, při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem. Kromě vlastního majetku má i své finanční zdroje, se kterými hospodaří samostatně za podmínek stanovených v zákoně, sestavuje si svůj vlastní rozpočet, rozpočtový výhled a hospodaří podle něho.³ Obec má právo, ale také povinnost:

- zvelebovat vlastní obecní majetek,
- zabezpečovat veřejné statky pro své občany,
- zohledňovat místní zvláštnosti, zájmy a preference obyvatel, kteří žijí na jejím území
- spolupracovat a rozvíjet vztahy s jinými obcemi, vyšším stupněm územní samosprávy (s krajem), státem a ostatními subjekty.

Občané se mohou podílet na řízení obce a jejího hospodaření jak prostřednictvím zvolených zástupců do zastupitelstva v komunálních volbách (tj. nepřímo), tak i přímou účastí a to na veřejných zasedáních zastupitelstva obce.

2.2 Působnost obce

2.2.1 Samostatná působnost

Obec spravuje své záležitosti samostatně (samostatná působnost). Státní orgány a orgány krajů mohou do samostatné působnosti zasahovat, vyžaduje-li to ochrana zákona, a pouze tím způsobem, který zákon stanoví. Rozsah samostatné působnosti může být omezen jen zákonem. Do samotné působnosti patří zejména spravování záležitostí, které jsou v zájmu obce a občanů. Jedna se především o hospodaření s vlastním majetkem, o uspokojování potřeb v oblasti zdravotní péče, vzdělání, kultury, ochrany veřejného pořádku.

³ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) v platném znění. Sbírka zákon 2000, částka 38, 1737 – 1764 s.

K zabezpečení veřejných statků může zřizovat organizační složky, příspěvkové organizace a zakládat obchodní společnosti. V rámci samostatné působnosti může obec také právo vydávat obecně závazné vyhlášky. Výkon samosprávy obce ve veřejných záležitostech je uskutečňován prostřednictvím svého obecního zastupitelstva.

2.2.2 Přenesená působnost

Kromě samostatné působnosti může obec vykonávat také základní úkony v rámci přenesené působnosti. Přenesenou působnost vykonávají orgány obce jménem státu, nikoli jménem svým. Přenesená působnost obce je pro stát vykonávána výhradně obecním úřadem nebo tzv. zvláštními orgány, např. přestupkovou komisí. Mezi základní rozsah činností v přenesené působnosti patří např. vedení evidence obyvatel či zajišťování voleb. Pověřené obecní úřady musí navíc zajišťovat výkon státní správy také v oblasti školství, dopravy a podobně.

2.3 Orgány obce a jejich činnosti

2.3.1 Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo je volený orgán obce, který rozhoduje ve všech záležitostech, týkajících se samostatné působnosti, mimo těch, o kterých rozhoduje zastupitelstvo kraje ve svých rozhodovacích pravomocích. Jeho členy jsou zástupci jednotlivých politických stran v obci nebo nezávislí zastupitelé a jsou voleni v komunálních volbách na dobu 4letého volebního období. Zvolení zastupitelé si ze svých členů volí starostu a jeho zástupce. Jednání ZO jsou ze zákona veřejná, proto se jich mohou občané aktivně účastnit. Počet členů obecního zastupitelstva je závislý na počtu obyvatel a velikosti územního obvodu obce.[2]

Tab. 1. Počet členů zastupitelstva v závislosti na počtu obyvatel obce

Počet obyvatel	Počet členů zastupitelstva
do 500 obyvatel	5 až 15 členů
nad 500 do 3000 obyvatel	7 až 15 členů
nad 3000 do 10 000 obyvatel	11 až 25 členů
nad 10 000 do 50 000 obyvatel	15 až 35 členů
nad 50 000 do 150 000 obyvatel	25 až 45 členů
nad 150 000 obyvatel	35 až 55 členů

Zdroj: [2], zpracování vlastní

Činnosti zastupitelstva obce

ZO rozhoduje o zrušení usnesení rady obce, jsou-li mu předložena starostou k rozhodnutí. Zastupitelstvo může zrušit usnesení rady obce, považuje-li je za nesprávné. Tento postup však může být iniciován pouze starostou obce.

a) obecně může ZO:

- schvalovat rozpočet obce a závěrečný účet obce,
- zřizovat trvalé a dočasné peněžní fondy obce,
- zřizovat a rušit příspěvkové organizace a organizační složky obce, schvalovat jejich zřizovací listiny,
- vydávat obecně závazné vyhlášky obce,
- rozhodovat o vyhlášení místního referenda,⁴

b) v oblasti majetkoprávních úkonů může ZO:

- rozhodovat o vzdání se práva a prominutí pohledávky vyšší než 20 000,- Kč,
- rozhodovat o uzavření smlouvy o přijetí a poskytnutí úvěru nebo půjčky, o poskytnutí dotace, o převzetí dluhu,
- rozhodovat o poskytování dotací nad 50 000,- Kč jednotlivých případech občanským sdružením, humanitárním organizacím a jiným fyzickým nebo právnickým osobám působícím v oblasti mládeže, tělovýchovy a sportu, sociálních služeb, podpory rodin, požární ochrany, kultury, vzdělávání a vědy, zdravotnictví, protidrogových aktivit, prevence kriminality a ochrany životního prostředí,
- rozhodovat o vydání komunálních dluhopisů⁵

Rozhoduje-li ZO o nemovitostech, musí své záměry dopředu zveřejnit (a to 15 dní předem na úřední desce obce). K unesení je potřeba vyslovení souhlasu nadpoloviční většiny všech členů zastupitelstva obce. Obecně závazné vyhlášky schvaluje ZO v samostatné působnosti, má také povinnost zřizovat finanční a kontrolní výbor.

⁴ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) v platném znění. Sbírka zákon 2000, částka 38, 1737 – 1764 s.

⁵ KADEČKA, S.a kolektiv. *Obce 2005*. Praha: ASPI, 2005. 864 s. ISBN 80-7357-075-0.

2.3.2 Rada obce

Rada obce je výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti. O věcech patřících do přenesené působnosti rozhoduje jen tehdy, vymezuje-li to zákon. Ze své činnosti se zodpovídá zastupitelstvu obce. Počet členů rady by měl být vždy lichý a nesmí přesahovat 1/3 počtu členů zastupitelstva. Má-li obecní zastupitelstvo méně jak 15 členů, rada obce se nevolí. V čele rady obce stojí starosta, jeho zástupci a ostatní členové rady. Jednání rady obce jsou neveřejná. [2]

Ekonomické aktivity rady obce jsou definovány v zákoně, mezi které např. patří:

- zabezpečování hospodaření obce podle schváleného rozpočtu,
- provádění rozpočtových opatření v rozsahu stanoveném zastupitelstvem obce,
- vydávání nařízení obce,
- kontrolování plnění úkolů obecním úřadem a komisemi rady obce v oblasti samostatné působnosti obce,
- ukládání pokut ve věcech samostatné působnosti obce,
- stanovení pravidel pro přijímání a vyřizování petic a stížností atd.⁶

2.3.3 Starosta a jeho zástupci (místostarostové)

Starosta stojí v čele obce, je jejím představitelem a ze své činnosti se zodpovídá obecnímu zastupitelstvu. V této funkci setrvává až do zvolení nového starosty. V době jeho nepřítomnosti jej zastupuje místostarosta (popř. místostarostka).

Dle zákona o obcích starosta obce:

- svolává zastupitelstvo obce,
- připravuje, svolává a řídí schůze rady obce,
- odpovídá za včasné objednání a provedení auditu hospodaření obce,
- informuje veřejnost o činnosti obce atd.

⁶ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) v platném znění. Sbírka zákon 2000, částka 38, 1737 – 1764 s.

2.3.4 Obecní úřad a jeho výkonné orgány

Obecní úřad vykonává administrativně organizační činnosti související se samosprávnou i přenesou působností obce, resp. jejich orgánů. Větší rozsah přenesené působnosti zajišťuje pověřený obecní úřad a obecní úřad obce s rozšířenou působností. Obecní úřad řídí starosta s pomocí svých zástupců. Výkon samosprávy a v přenesené působnosti i výkon státní správy pak zabezpečují zaměstnanci, kteří pracují v jednotlivých odděleních a odborech.

V rámci samostatné působnosti obecní úřad

- plní úkoly, které mu uloží zastupitelstvo obce nebo rada obce,
- pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti.

V rámci přenesené působnosti

- vykonává státní správu v rozsahu vymezeném z. č. 128/2000 Sb., o obcích. [3]

2.3.5 Poradní a kontrolní orgány

Mezi tyto orgány obce můžeme zařadit výbory, komise a veřejné schůze občanů.

Výbory

Počet výborů závisí na rozhodnutí zastupitelstva obce, který jednotlivé výbory pověřuje určitými úkoly, které musí plnit. Výbor se schází vždy podle potřeby a jeho předsedou je člen zastupitelstva. Členem výboru však nemůže být starosta, jeho zástupci, tajemník nebo účetní, tj. osoby, zabývající se hospodařením obce. Ze zákona musí ZO zřídit:

- **finanční výbor** kontroluje hospodaření obce s jejími peněžními prostředky a s jejím majetkem (tj. kontroluje závěrečný účet, provádí rozpočtová opatření), vyjadřuje se jak k rozpočtu obce, jeho jednotlivým kapitolám (příjmy, výdaje, náklady), tak také změnám rozpočtu a plní další úkoly, jímž jej pověřilo zastupitelstvo obce,
- **kontrolní výbor** – kontroluje nejen plnění usnesení zastupitelstva obce, ale zda jsou také dodržovány právní předpisy, jimiž se řídí odbory obecního úřadu,
- **výbor pro národní menšiny** – zřizuje se tehdy, pokud se na území obce podle posledního sčítání lidu hlásí alespoň 15% občanů k jiné národnosti než české. [3]

➤ ***Komise***

V rámci samostatné působnosti obce jsou komise poradním orgánem rady obce, které mohou předkládat různé návrhy a náměty. V přenesené působnosti plní svou činnost jako výkonné orgány a zodpovídají se tudíž starostovi obce. Předseda komise musí prokázat odbornou způsobilost. Pro platnost usnesení komise je nutná nadpoloviční většina všech jejích členů.

Veřejné schůze občanů

Mohou také patřit k poradním orgánům obce, neboť umožňují zjistit názory a preference jednotlivých občanů na činnost a hospodaření obce. Tyto návrhy může obec poté využít ke zlepšení nejen úrovně řízení obce, ale také celkovému obecnímu hospodaření. [3]

3 FINANČNÍ HOSPODAŘENÍ OBCE

Základním právním předpisem pro tvorbu, obsah a funkci rozpočtů obcí, dále pak rozpočtového výhledu, rozpočtového procesu a v neposlední řadě závěrečného účtu, je zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.⁷

Obec je dále povinna provádět pravidelnou, systematickou a úplnou kontrolu svého hospodaření a hospodaření jimi zřízených právnických osob po celý rozpočtový rok. Na pravidla hospodaření se vztahuje zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů.

3.1 Principy platné pro obecní finance

Mezi principy platné pro obecní finance patří:

- hospodaření podle ročního rozpočtu,
- vytváření mimorozpočtových fondů v omezené míře,
- konzistence finančního systému územní samosprávy s veřejnými financemi jako celek,
- princip solidarity mezi bohatšími a chudšími obcemi,
- určitá míra finanční soběstačnosti a určitý stupeň samostatnosti, odpovědnosti obce,
- přerozdělovací vztahy založené na spravedlnosti a slušnosti mezi obcemi,
- stabilita finančního systému, zejména pokud jde o počet a druhy mimorozpočtových fondů,
- účinnost finančního systému, tzn. hospodárné využití rozpočtových prostředků,
- administrativní nenáročnost finančního systému,
- určitý stupeň kontroly ze strany ústřední vlády. [3]

Obec své finanční hospodaření provádí podle schváleného rozpočtu.

⁷ Zákon č. 250/2000 Sb., ze dne 7. července 2000 o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

3.2 Rozpočet obce

Rozpočet obce je finanční plán, kterým se řídí hospodaření obce. Měl by být připravován v souladu z předem definovanými zásadami a principy, měl by co nejnefektivněji zohlednit stanovené potřeby organizace a v neposlední řadě by měl umožnit zapojení všech potenciálních účastníků do rozpočtového procesu. Do jaké míry bude rozpočet efektivní, závisí na vyváženém rozdělení kompetencí mezi volené zástupce a výkonnou mocí (tj. obecním, městským či katastrálním úřadem). Je proto vhodné zvolit takové sestavení rozpočtu, aby zastupitelstvu garantoval naplnění jeho vůle v alokaci veřejných prostředků, a současně výkon. moc co nejméně omezoval v bezprostředním, aktivním hospodaření. [4]

Obecní rozpočet je sestavován pouze na období jednoho kalendářního roku v návaznosti na rozpočtový výhled, dále na základě údajů z rozpisu státního rozpočtu na příslušný rok a v návaznosti na jiné veřejné rozpočty, k nimž má obec finanční vztah. Nevyužité nebo nespotřebované rozpočtové prostředky se nepřevádějí do dalšího rozpočtového roku, nýbrž vstupují do výsledku hospodaření. Tato skutečnost způsobuje zvýšení výdajů vždy koncem rozpočtového roku.

Rozpočet se sestavuje zpravidla jako vyrovnaný, ale může být schválen i jako přebytkový, pokud některé příjmy daného roku jsou určeny k využití v následujících letech, nebo jsou určeny ke splácení jistiny úvěrů. Příjmy obce jsou tedy vyšší než její výdaje. Schodkový rozpočet může být schválen pouze v tom případě, pokud jej bude možné uhradit některými z následujících možností:

- finančními prostředky z minulých let,
- smluvně zabezpečenou půjčkou, úvěrem, návratnou finanční výpomocí či výnosem z prodeje vlastních dluhopisů,
- prodejem finančních aktiv, vázaných v jiné formě, než jsou peněžní prostředky na bankovním účtu (dlužné nebo majetkové cenné papíry).

U hospodaření obcí z dlouhodobého hlediska platí tzv. **zásada vyrovnanosti** rozpočtu, tedy z krátkodobého hlediska může být deficitní, ale tento schodek by měl být vyrovnán přebytkem jiných rozpočtových období. Schodkové hospodaření by tedy mělo sloužit pouze k profinancování mimořádných investic, nikoliv k zabezpečení běžného provozu.

Kromě zásady vyrovnanosti, musí rozpočet dále splňovat **princip jednotnosti**, kdy příjmy a výdaje rozpočtu jsou vyhodnocovány a předkládány současně a tudíž je také zároveň schvalován případný přebytek nebo schodek hospodaření. Posledním principem je **princip univerzality**, kdy musí být v rozpočtu schvalovány veškeré operace podléhající rozpočtovému hospodaření a žádnou její část nelze opomenout či záměrně vyjmout. [4]

Rozpočet obsahuje příjmy a výdaje, včetně peněžních operací, tvorby a užití peněžních fondů, pokud neprobíhají mimo rozpočet. Operace na peněžních fondech se třídí rozpočtovou skladbou. Na základě novely č. 557/2004 Sb., zákona č. 250/2000 Sb., mají obce povinnost sestavovat nejen roční rozpočty, ale také **rozpočtový výhled** na 2 až 5 let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet. Např. po schválení rozpočtu na rok 2006 musí být schválen rozpočtový výhled minimálně na roky 2007 až 2008. Zákon nestanovuje, kdy má být tento rozpočtový výhled schválen. ZO o něm rozhoduje buď ve stejném nebo i v jiném termínu, než v jakém schvaluje rozpočet. Pro zajištění reálnosti rozpočtového výhledu však platí zásada, že nemůžeme nadhodnocovat příjmy a podhodnocovat výdaje budoucích let.

3.2.1 Rozpočtový proces

Je základním nástrojem, který vede k dosažení cílů a vnitřní soudružnosti rozpočtové politiky. Obec vypracovává svůj roční rozpočet v návaznosti na svůj rozpočtový výhled a na základě údajů z rozpisu platného státního rozpočtu nebo rozpočtového provizoria.

Rozpočtový proces je rozdělen do následujících částí:

- analýza minulosti a stanovení priorit rozpočtového období,
- sestavení návrhu rozpočtu,
- projednávání a schvalování,
- kontrola plnění rozpočtu,
- přehled o skutečném plnění rozpočtu – závěrečný účet,
- následná kontrola,
- aktualizace programu rozvoje a rozpočtového výhledu.⁸

⁸ PROVAZNÍKOVÁ Romana, *Financování měst, obcí a regionů*. Praha: GRADA, 2007, str. 64.

Finanční výbor na základě požadavků obce a politické vůle zastupitelů vypracuje **návrh rozpočtu**. Tento návrh musí být vhodným způsobem zveřejněn nejméně po dobu 15 dnů před jeho projednáním v zastupitelstvu obce. Připomínky k návrhu rozpočtu mohou občané uplatnit buď písemně ve lhůtě stanovené při jeho zveřejnění nebo ústně na zasedání zastupitelstva.

Schvalování rozpočtu je složeno s projednávání návrhu a z vlastního schválení. Návrh obecního rozpočtu je projednáván radou obce a předložen ZO na jeho veřejném zasedání ke schválení. (v obcích, kde není obecní rada zřízena, schvaluje rozpočet přímo zastupitelstvo obce na svém zasedání). Aby byl rozpočet zastupitelstvem schválen, je potřeba souhlasu nadpoloviční většiny všech jeho členů.

Nebude-li rozpočet schválen před 1. lednem rozpočtového roku, řídí se jeho rozpočtové hospodaření podle pravidel rozpočtového provizoria. Tato pravidla jsou stanovena ZO a využívají se až do té doby, dokud není rozpočet schválen. Rozpočtové příjmy a výdaje uskutečněné v době rozpočtového provizoria se stávají příjmy a výdaji rozpočtu po jeho schválení. Jakmile je rozpočet schválen, v zastupitelstvu obce se provede jeho rozpis.

Po schválení obecního rozpočtu následuje jeho **plnění (tzv. realizace)**. Za plnění rozpočtu odpovídá rada obce (v obcích, kde není zřízena, odpovídá přímo zastupitelstvo obce).

Rozpočet může být po jeho schválení **změněn** a to z důvodu organizační, metodické a věcné změny. Mezi **organizační změny** patří např. zřízení či zrušení příspěvkové organizace, atd. **Metodické změny** jsou vyvolány změnami v právních předpisech ovlivňující hospodaření obce, např. změna DPH či rozpočtového určení daní. **Věcné změny**, tj. cenové změny ovlivněné změnami právní úpravy regulovaných cen, nebo změny ovlivňující plnění rozpočtu příjmů či výdajů. Změny v rozpočtu se provádějí prostřednictvím rozpočtových opatření, které se evidují podle časové posloupnosti. Rozpočtovým opatřením je přesun rozpočtových prostředků, při němž se jednotlivé příjmy, či výdaje navzájem ovlivňují. Rozpočtová opatření se uskutečňují, jde-li o změny ve finančních vztazích k jinému rozpočtu, o změny závazných ukazatelů vůči jiným osobám nebo jestliže hrozí nebezpečí vzniku rozpočtového schodku.

Poslední fází rozpočtového procesu je **kontrola plnění (realizace) rozpočtu obce**, která se rozlišuje na kontrolu průběžnou a následnou. Průběžná kontrola hospodaření je realizována pomocí výkonných orgánů obce, např. účetní, finanční výbor, zastupitelstvo.

Následná kontrola probíhá po skončení rozpočtového období a její důležitou součástí je sestavení závěrečného účtu, které provádí finanční výbor. *Závěrečný účet* je přehled o ročním hospodaření obce. Jeho součástí je dále zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření, neboť obce jsou podle zákona č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávních celků, povinny nechat si přezkoumat své hospodaření za uplynulý kalendářní rok. Obce mohou požádat o provedení přezkoumání hospodaření buď krajský úřad a to do 30. června každého kalendářního roku. V téže lhůtě mohou krajskému úřadu oznámit, že se rozhodly zadat přezkoumání auditorovi. Zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření je součástí závěrečného účtu při jeho projednávání v orgánech obce. Závěrečný účet bývá zveřejněn a uzavírá se vyjádřením, kterým je souhlas zastupitelstva obce buď bez výhrad s celoročním hospodařením, nebo souhlas s výhradami, které musí obce odstranit nebo upravit. [4]

3.2.2 Rozpočtová skladba

Peněžní operace související s plněním úkolů územních samosprávních celků jsou členěny dle vyhlášky č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě. Z této legislativy plyne, které peněžní operace v rámci rozpočtové skladby vyhodnocujeme. Rozpočtová skladba se řídí několika zásadami, z nichž nejdůležitější jsou:

- zásada jednotnosti a závaznosti,
- „cash“ princip – jde o členění příjmů a výdajů, především sledování peněžních pohybu – jako např. připsání peněžních prostředků na bankovní účet nebo jejich odepsání z bankovního účtu,
- zásada kompatibility a srozumitelnosti. [4]

Pro příjmy a výdaje využívá rozpočtová skladba následující třídění:

- *Odovědností třídění* je v ČR povinné pouze u státního rozpočtu, kde jsou peněžní operace členěny dle správců kapitol. Jednotkou třídění je tedy kapitola. Pro územní samosprávu je nepovinné.
- *Odvětvové třídění* využívá hledisko účelu nebo funkce, na které obec vynakládá své finanční prostředky. Hodnotí se zde každá peněžní operace podle toho, s jakým odvětvím národního hospodářství je spjata, nebo které činnosti obce naplňuje. Jednotkami třídění jsou skupina, která obsahuje oddíl, pododdíl a paragraf.

- **Druhé třídění** se vztahuje na všechny operace, které jsou rozděleny na příjmy, výdaje a tzv. financování. Jednotkami třídění jsou třídy, ty se dále člení na seskupení položek, podseskupení položek a jednotlivé položky (tj. položky příjmů a výdajů).
- Smyslem *konsolidačního třídění* je očistit údaje rozpočtu nebo skutečnosti peněžních operací o interní přesuny peněžních prostředků uvnitř jednotky, za kterou se operace sledují. Jednotkou třídění jsou záznamové jednotky (položky). [5]

3.2.3 Příjmy rozpočtu obce

Obecně lze definovat čtyři skupiny zdrojů příjmů územních rozpočtů: *daňové příjmy* (tvoří daně svěřené, sdílené a místní poplatky), *transfery a dotace, nedaňové příjmy* (tj. příjmy související s vlastní aktivitou obce, zejména uživatelské a jiné poplatky, příjmy z majetku a příjmy z obecních organizací) *a úvěry nebo půjčky*. Obec vedle běžných příjmů získává i *kapitálové příjmy*, které jsou mimořádné a měly by sloužit ke krytí jednorázových investičních výdajů. Tyto příjmy jsou většinou spojené s prodejem dlouhodobého majetku, akcií a majetkových podílů.

První tři kategorie příjmů tvoří tzv. *nenávratné příjmy*, které jsou nejdůležitějším zdrojem financování potřeb lokálního (místního) a veřejného sektoru. Představují finanční vztahy tvorby obecních rozpočtů na principu nenávratnosti, neekvivalence a nedobrovolnosti. Polední skupinu příjmů tvoří *návratné příjmy*, tj. úvěry a půjčky, které jsou spojeny s povinnostmi obcí je za určitých podmínek splatit. [5]

U příjmů je nutné odhadnout vývoj daňových příjmů na základě rozpočtového určení daní a vývoj vlastních nedaňových příjmů z poskytování služeb, z pronájmu majetku apod. Dále lze zahrnout i jednorázové příjmy (např. příjmy z prodeje majetku), které vyhodnocujeme jednotlivě s ohledem na možnost jejich získání. Do rozpočtového výhledu můžeme zapojit i dotace, u kterých je možné, že je získáme (výši této složky příjmů je potřeba zvážit pečlivě, protože by se zde neměly objevit dotace, u kterých máme pochybnost, zda nám vůbec budou poskytnuty).

Příjmem obecního rozpočtu nejsou jenom vlastní příjmy, ale i přijaté dotace.

Dotace tvoří druhou nejvýznamnější část rozpočtových příjmů. Dotace jsou členěny podle povahy a účelu užití na investiční a neinvestiční. Dotace ze státního rozpočtu jsou

poskytovány obcím prostřednictvím rozpočtů krajů, v jejichž obvodu leží příslušné obce, dle zákona č. 218/2000 Sb.⁹

Dotace z jiných veřejných rozpočtů jsou obcím poskytovány přímo, dle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech. Dotace jsou takové příjmy, které se dají označit jako nenávratné a nedaňové. Jedná se o příjmy, které plynou z určité aktivity obce či jiných subjektů ve prospěch obce. U dotací se rozlišuje, zda jsou poskytovány do běžných rozpočtů (běžné dotace) či do kapitálových rozpočtů (kapitálové dotace).¹⁰

Na konkrétní akce se poskytují účelové dotace a mohou být použity jen na určené účely. Podléhají ročnímu zúčtování s poskytovatelem dle podmínek poskytnutí. Účel dotace musí být dodržen. Prostředky nelze použít na něco jiného, než stanovil poskytovatel a nevyčerpané prostředky se musí vrátit. Investiční účelové dotace se poskytují na investiční výstavbu a jsou většinou nepravidelné jak v čase, tak i v prostoru.

3.2.4 Výdaje rozpočtu obce

Obce a regiony zabezpečují veřejné statky a služby, nejen z pohledu vlastních (lokálních) potřeb, ale často i veřejné statky, dané rozsahem delegované pravomoci a odpovědnosti za jejich zabezpečení v rámci decentralizace veřejného sektoru. Povaha a druh veřejných statků pak určuje strukturu a objem výdajů územních rozpočtů. Objem těchto výdajů neustále roste. [5]

Ve výdajích musíme nejdříve zabezpečit úkoly plynoucí z povinností organizace (např. veřejné osvětlení, svoz odpadů), výkon státní správy a další povinnosti vyplývající ze zákonných předpisů. Dále je nutno zahrnout závazky z uzavřených smluv, splátky a úroky z úvěrů a půjček, výdaje spojené s péčí o vlastní majetek, příspěvky na provoz svých organizací, výdaje na investice, které již začaly v minulých letech, a teprve výdaje na nové investice.

⁹ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů. Sbírka zákonů 2000, částka 65, 3104 – 3128 s., ve znění pozdějších předpisů, § 19 odst. 2.

¹⁰ Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Sbírka zákonů 2000, částka 73, 3557 – 3567 s., § 7 odst. 1 písm.h) ,§ 9 odst. 1 písm.e) a § 10 odst. 1 písm.e).

Výdaje lze členit z několika hledisek, mezi ty nejužívanější patří např.:

- podle *ekonomického hlediska*: běžné a kapitálové,
- podle *rozpočtové skladby*: druhové, které je závazné a funkční,
- podle *infrastruktury*: ekonomické a sociální,
- podle *rozpočtového plánování*: plánované a neplánované ad. [5]

V teoretické části jsou především výdaje sledovány z hlediska ekonomického, a dle funkcí veřejných financí, např. výdaje na *alokační činnosti* (výdaje na nákup služeb za účelem zabezpečení veřejných statků pro obyvatele), *nedistribuční a stabilizační, výdaje na financování čistých veřejných statků* (udržení veřejného pořádku, veřejné osvětlení, péče o veřejnou zeleň ad.) a další členění.

Z hlediska ekonomického členíme výdaje na

- *Běžné (provozní) výdaje*, které se každoročně opakují a obec z nich financuje běžné potřeby v příslušném rozpočtovém roce. Patří sem například platy zaměstnancům, nákupy materiálu, poplatky, nákup vody, paliv a energie, nákup služeb.
- *Kapitálové výdaje* zahrnují platby za pořízení dlouhodobého majetku pro činnost organizace a výdaje související s tímto pořízením. Patří sem např. programové vybavení, budovy, haly, stavby, stroje, dopravní prostředky, pozemky, akcie.

3.2.5 Financování obce

Zahrnuje

- veškeré přijaté půjčky a jejich splátky, např. úvěr od banky, přijetí návratných finančních výpomocí od kraje, státu. Nikoli však jejich úroky nebo případné dividendy, ty jsou totiž považovány za výdaje nebo příjmy,
- poskytnuté půjčky a jejich splátky, pokud jejich cílem je zisk a optimalizace likvidity obce prostřednictvím nákupu akcií,
- změnu stavu peněžních prostředků na bankovních účtech obce, např. změna stavu krátkodobých finančních prostředků,
- opravné položky k peněžním operacím [5]

Návaznost jednotlivých okruhů v rozpočtové skladbě můžeme znázornit pomocí následující rovnice:

$$\text{Příjmy} - \text{Výdaje} = \text{Přebytek (+) / Schodek (-)} = \text{-/+ Financování}$$

Rovnice slouží pro základní kontrolu správnosti pro zpracovatele rozpočtu. Např. skončí-li rozpočet schodkem ve výši půl mil. Kč, musel by být tento schodek profinancován ve výši půl mil. Kč.

Financování schodku hospodaření může být zabezpečeno přebytkem hospodaření minulých let nebo návratnými finančními zdroji, na jejichž splácení v budoucnosti bude mít obec dostatek volných finančních prostředků.

4 FINANČNÍ ANALÝZA

Řídit obec znamená především spravovat její finance, rozumět finančním závislostem a zajistit finanční zdraví obce. A právě k tomu, jak se správně rozhodovat v oblasti financí, slouží finanční analýza. Tato analýza představuje rozbor údajů, jejichž prvotním, zpravidla hlavním zdrojem je finanční účetnictví. Analýza těchto údajů umožňuje dospět k určitým závěrům o celkovém hospodaření, majetkové a finanční situace obce, dle nichž by bylo možné přijmout různá opatření a využít tyto informace pro finanční řízení a rozhodování.

Finanční analýzu můžeme tedy chápat jako metodu, s jejíž pomocí můžeme vzájemně porovnávat získané údaje z finančního účetnictví mezi sebou navzájem a rozšiřovat tak jejich vypovídací schopnost. [6]

Zároveň představuje také ohodnocení minulosti, současnosti a doporučení vhodných řešení do předpokládané budoucnosti finančního hospodaření obce.

Jediný problém finanční analýzy může spočívat v tom, že systém FIA není žádným způsobem legislativně upraven právními předpisy nebo všeobecně uznávanými jednotnými standardy jako například finanční účetnictví a daňová problematika, což značně komplikuje provádění finanční analýzy. Způsobuje nejednotnost terminologie a postupů, nejednoznačnost výkladu a interpretace jejich výsledků. Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR se proto snaží zavádět určité jednotné metodické prvky v oblasti finanční analýzy při provádění národohospodářských analýz jednotlivých odvětví, které zveřejňuje na své internetové stránce www.mpo.cz. [7]

Hlavními zdroji údajů pro finanční analýzu jsou:

- běžně dostupné údaje, které poskytují finanční výkazy jako je rozvaha, výkaz zisků a ztrát, výkaz o cash flow, výroční zpráva, výroky auditora,
- údaje z interních zdrojů, které běžně dostupné nejsou, jako jsou údaje z finančního účetnictví a kalkulací.

Podkladem pro provedení analýzy hospodaření obce Komňa, kterou jsem se zabývala v praktické části, byly použity účetní výkazy (výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu z let 2006 až 2008) a ostatní zdroje (např. interní směrnice, zprávy o auditu, zápisy ze schůze finančního výboru, internetové stránky) za sledované období.

Výsledky finanční analýzy jsou nezbytným zdrojem informací pro kvalitní vedení obce a zlepšení rozhodovacích procesů.

Při zpracování této bakalářské práce jsem vycházela z uvedeného postupu, který umožňuje dosáhnout vymezeného cíle finanční analýzy:

- stanovení a jasná formulace cílů finanční analýzy,
- stanovení zdrojů dat, na jejichž základě bude FIA prováděna,
- volba metod finanční analýzy, které budou použity pro dosažení cíle,
- použití zvolených metod FIA, výpočet hodnot ukazatelů,
- posouzení vypočítaných hodnot a jejich interpretace směrem k cíli finanční analýzy,
- shrnutí zjištěných údajů a závěrů, které z nich vyplývají, eventuálně doporučení, která by měla přinést posun k žádoucímu stavu v dalším období. [8]

Finanční analýzu lze členit z několika hledisek. Jestliže je posuzována v závislosti na čase, rozděluje se na **finanční analýzu ex post**, která je zaměřena na analýzu minulých let a **ex ante**, orientovanou do budoucnosti, jejímž cílem je udržet současnou situaci obce a předvídat, jak se bude v nejbližších letech vyvíjet, případně poukázat včas na její případné finanční ohrožení. Neboť je bakalářská práce zaměřena na analýzu minulých let, můžeme ji označit jako analýzu ex post. [9]

Existují také různé metody FIA, proto je při jejich výběru důležité mít vždy na mysli cíl, kterého chceme analýzou dosáhnout.

Z hlediska náročnosti využívání matematických postupů se metody finanční analýzy člení na dvě skupiny, a to na základní a vyšší (matematicko-statistické, nestatistické). Jednotlivé oblasti finanční situace jsou vyjádřeny pomocí různých ukazatelů, ve větší míře se využívá ukazatelů poměrových. Mezi ty nejzákladnější patří ukazatelé rentability, zadluženosti, likvidity, aktivity a kapitálového trhu.

Při zpracování této bakalářské práce byly použity především základní, tzv. elementární metody, přesněji analýza absolutních a poměrových ukazatelů, které budou blíže vysvětleny v následujících kapitolách.

4.1 Elementární metody finanční analýzy

Jsou standardními nástroji pro běžné finanční analýzy. Slouží především k vyjádření vývoje a struktury sledovaných veličin. U těchto metod se uplatňuje základní matematika a procentní počet. Elementární metody můžeme členit na:

- Analýzu absolutních ukazatelů, která zahrnuje:
 - horizontální analýzu (analýzu trendů)
 - vertikální analýzu (procentní rozbor)
- Analýzu rozdílových ukazatelů (fondů finančních prostředků)
- Analýzu cash flow
- Analýzu poměrových ukazatelů
 - rentability
 - aktivity
 - zadluženosti a finanční struktury
 - likvidity
 - kapitálového trhu
 - provozní činnosti
- Analýzu soustav ukazatelů [10]

4.1.1 Analýza absolutních ukazatelů

Absolutní ukazatele používáme zejména k analýze vývojových trendů – horizontální analýze a k procentnímu rozboru komponent – vertikální analýze. Tyto ukazatele vycházejí přímo z účetních výkazů a upozorňují na problémové oblasti, které je potřeba podrobit podrobnějšímu zkoumání. Analyzovaná data porovnáваме za daný účetní rok s rokem minulým. [7]

Horizontální analýza (též analýza vývojových trendů)

Horizontální analýza zkoumá změny absolutních ukazatelů v čase a tyto změny vyjadřuje v procentech nebo indexem (řetězovým nebo bazickým). Porovnání jednotlivých položek

výkazů v čase se provádí po řádcích, proto tedy hovoříme o horizontální analýze absolutních ukazatelů.

Pro posouzení vývoje sledovaných veličin můžeme použít absolutní, procentní nebo podílové ukazatele.

Absolutní ukazatel změny lze vyjádřit jako rozdíl absolutních hodnot příslušných dat za předcházející a běžné období. Označují se řeckým písmenem Δ (delta).

$$\Delta q = q_1 - q_0 \quad [11]$$

kde: Δq = absolutní změna

q_1 = běžné období (srovnávané – je porovnáváno se základním)

q_0 = základní období (minulé - představuje období časově předcházející)

Dle volby srovnávaného období můžeme rozlišovat **bazické a řetězové indexy**.

Bazické indexy charakterizují vývoj v čase ve vztahu ke stálému zvolenému základu, zatímco řetězové definují vývoj vždy k předchozímu roku.

V praktické části jsem ke srovnání číselných údajů použila následujících indexových výpočtů. Po vynásobení 100 nám vyjde hodnota v procentech.

bazické indexy

$$\frac{q_1}{q_0}, \frac{q_2}{q_0}, \frac{q_3}{q_0}, \dots, \frac{q_s}{q_0} \cdot 100 = \% \quad [11]$$

kde: q_1, q_2, q_3 = běžné (srovnávané) období

q_0 = základní období

řetězové indexy

$$\frac{q_2}{q_1}, \frac{q_3}{q_1}, \frac{q_4}{q_1}, \dots, \frac{q_s}{q_{s-1}} \cdot 100 = \% \quad [11]$$

kde: q_s = běžné období

q_{s-1} = minulé období

Vertikální analýza

Umožňuje srovnat účetní výkazy daného roku s výkazy z minulých let a zjišťuje procentní podíl jednotlivých položek na zvoleném základu. Při analýze rozvahy bývají tyto položky vyjádřeny jako procento z celkových aktiv, resp. z celkových pasiv. Ve výkazu zisku a ztráty se jako základ pro procentní vyjádření určité položky bere obvykle velikost celkových výnosů nebo tržeb.

4.1.2 Analýza poměrových ukazatelů

Smyslem využití poměrových ukazatelů je posoudit a zhodnotit finanční situaci obce a formulovat doporučení pro její další vývoj.

Přestože existuje velké množství poměrových ukazatelů, vybrala jsem pro tuto bakalářskou práci především finanční ukazatele zadluženosti a likvidity, neboť ostatní ukazatele nemají pro sledovanou obec, která neprovádí výdělečnou činnost, takovou vypovídací schopnost jako pro podnik (např. ukazatel rentability nebo aktivity).

Ukazatele zadluženosti

I přesto, že obec Komňa má nulovou zadluženost či téměř žádnou, cítila jsem povinnost se o něm zmínit, protože si myslím, že v ostatních obcích a městech hraje velmi důležitou roli. Obec Komňa totiž neručila za závazky jiných osob, neuzavřela smlouvu týkající se nemovitého majetku, smlouvu o úvěru, nepořídila ani neprodala akcie, cenné papíry či obligace.

Tento instrument byl zaveden vládou České republiky dne 14. dubna 2004 usnesením č. 346 o Regulaci zadluženosti obcí a krajů. Zadlužeností obce rozumíme míru financování svých aktiv jak z vlastních, tak i z cizích zdrojů. Je výrazem finanční stability obce.

Vláda nařídila místopředsedovi vlády a ministru financí sledovat zadluženost obcí a krajů a každoročně předávat vládě zprávu o vývoji zadluženosti obcí a krajů. Výše uvedeným usnesením byl také schválen postup Ministerstva financí při hodnocení zadluženosti obcí a krajů, definici a výpočtu ukazatele dluhové služby. Těm obcím a krajům, které překročí stanovenou výši ukazatele dluhové služby ve výši 30%, tuto skutečnost MF oznámí dopisem ministra financí s tím, že by měly přijmout taková opatření, aby v příštím období ukazatel dluhové služby nepřekročily.

Ukazatel zadluženosti se skládá z dluhové služby a dluhové základny.

Celková zadluženost udává, z kolika procent jsou celková aktiva financována cizím kapitálem.

Dluhová služba se poměřuje ke skutečnému objemu dluhové základny (tj. rozpočtových příjmů – kromě kapitálových) za uplynulý kalendářní rok. Výsledkem poměru bude ukazatel dluhové služby, vyjádřen v procentech.¹¹

$$\text{ukazatel dluhové služby (\%)} = \frac{\text{dluhová služba}}{\text{dluhová základna}} \times 100$$

kde: **dluhová služba** obsahuje zaplacené úroky, splátky jistin, dluhopisů a leasingu
dluhová základna zahrnuje daňové, nedaňové příjmy, přijaté investiční a neinvestiční dotace ze SR

Z uvedeného ukazatele vyplývá, kolik procent z daných příjmů se odvede na krytí výdajů z úroků a ze splátek leasingu, jistin a dluhopisů.

V roce 2008 nastala změna, kdy na základě Usnesení vlády ČR ze dne 12. listopadu 2008 č. 1395, o monitoringu hospodaření obcí, bylo zrušeno výše uvedené usnesení č. 346/2004. Od roku 2008 tedy ukládá vláda ministerstvu financí každoročně provést výpočet soustavy informativních a monitorujících ukazatelů (SIMU) za všechny obce a jimi zřízené příspěvkové organizace a vyhodnotí výsledky výpočtu, přičemž bude vycházet vždy z údajů k 31. 12. příslušného roku. Monitoring hospodaření obcí nevyžaduje dodatečně administrativní ani finanční nároky na rozpočty a chod obcí a současně obce nejsou povinny Ministerstvu financí zasílat vyplněnou tabulku SIMU.¹²

¹¹ Ministerstvo financí České republiky: *ukazatel dluhové služby* [online]. [cit. 2009-10-22]. Dostupné z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/hs.xml/ver_rozpocety_12197.html?year=2008>.

¹² Ministerstvo financí České republiky: *Monitoring hospodaření obce* [online]. [cit. 2009-10-22]. Dostupné z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xml/vf_monitoring_hospodareni_obci_43889.html>.

Ukazatel likvidity

Charakterizuje schopnost obce uhradit své finanční závazky v okamžiku jejich splatnosti a získat dostatek prostředků na provedení potřebných plateb. Aby byla obec solventní, musí mít určitou část svých aktiv ve vysoce likvidní formě, tzn. v takové, která je rychle přeměnitelná na peníze. A to je také hlavní slabina tohoto ukazatele. Obec totiž nemůže v tak krátkém čase veškerá oběžná aktiva v hotovost přeměnit.

V praxi je nejčastějším předmětem hodnocení likvidita okamžitá a pohotová (přesto kromě těchto dvou likvidit existuje ještě likvidita běžná). Obě jsou výrazně ovlivněny časovým cyklem financování.

Okamžitá likvidita je stavová hodnota, která ukazuje stav pouze k hodnocenému okamžiku. Vyjadřuje schopnost obce okamžitě hradit své krátkodobé závazky. Doporučená hodnota okamžité likvidity se pohybuje kolem 0,2, což znamená, že peníze by měly představovat zhruba 1/5 hodnoty závazků.

Výpočet:

$$L_I = \frac{P_e}{KZ_v} \quad [9]$$

kde: L_I = okamžitá likvidita

P_e = krátkodobý finanční majetek, tj. peníze v hotovosti, na běžných účtech

KZ_v = krátkodobé závazky včetně krátkodobých bankovních úvěrů a půjček

Pohotová likvidita vylučuje vliv zásob (jakožto nejméně likvidní složky) oběžných aktiv na ukazatele likvidity. Zde se doporučené hodnoty ukazatele pohybují v intervalu 1 až 1,5.

Výpočet:

$$L_u = \frac{P_e + P_o}{KZ_v} \quad [9]$$

kde: L_u = pohotová likvidita

P_e = krátkodobý finanční majetek, tj. peníze v hotovosti, na běžných účtech

P_o = krátkodobé pohledávky

KZ_v = krátkodobé závazky

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 CHARAKTERISTIKA OBCE KOMŇA

Obec Komňa se nachází v okrese Uherské Hradiště na Moravě a leží 6 km od města Bojkovic na silniční spojnici Brno – hranice Slovenské republiky. Zeměpisně patří obec svým přirozeným zázemím do střední části Bílých Karpat.

Geologickou zajímavostí je kamenolom Bučník, kde se ojediněle vyskytují i vzácné minerály. Jinak se zde těží andezit jako stavební kámen. Z původních i vyšlechtěných porostů mají největší význam lesy.

První písemná zmínka o existenci Komně je datována rokem 1261. S jejím vznikem po polovině 13. století lze oprávněně počítat a to ve vztahu k opevněnému sídlu Hrádek. Nálezy získané při archeologickém výzkumu v roce 1986 prokázaly, že nad Komňou byl postaven již v polovině 13. stol. kamenný hrad, který později náhle zanikl. V historických záznamech je uváděn pod názvem Zuvačov.

Komňa byla od 16. století důležitou obcí na panství zámku Světlova v Bojkovicích. Měla tu výsadní postavení, zejména, když v 16. století úřad místního fojta zastával Jan Segeš, děd Jana Amose Komenského. Zákonem z r. 1848 byla zrušena robota a další poddanské povinnosti. V nové správní organizaci od roku 1850 byla obec Komňa začleněna do okresu Uherský Brod.

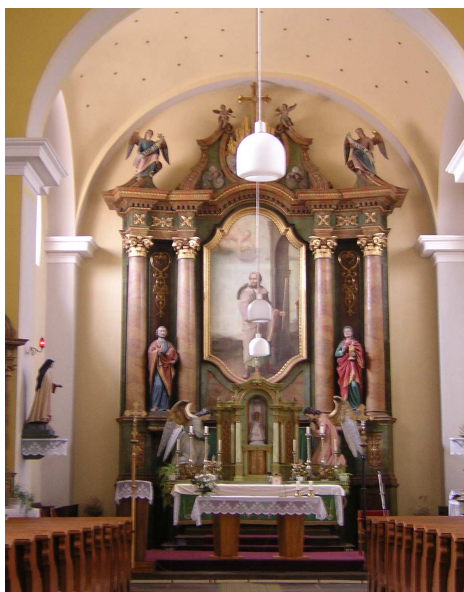
Správou obecních záležitostí, hospodařením s obecním majetkem, výkonem policejní činnosti a dalšími úkoly byl na základě obecního zákona z roku 1849 pověřen obecní výbor. Její správní samostatnost trvala do roku 1980, kdy se stala na 10 let městskou částí Bojkovic. Od roku 1989 usilovala o administrativní osamostatnění, což se uskutečnilo 1. ledna 1991.

Vesnice poskytuje mnoho důležitých poznatků o životě svých obyvatel v dřívějších dobách. Zejména v období od konce 16. do počátku 17. století, kdy vešla do hlubšího povědomí našeho národa prostřednictvím Jana Amose Komenského, jehož příjmení je trvale spojeno s Komňou.

Velikou událost prožívala obec v roce 1992 při 400. výročí narození Jana Amose Komenského. U této příležitosti byl v Komni otevřen Památník Komenského v bývalé sýpce z roku 1774. V památníku je umístěna stálá expozice o historii vesnice a také o životě J. A. Komenského. Obec navštívil pan prezident Václav Havel a paní Gerta Kalliková – Figulusová, poslední potomek z větve rodu Komenských.

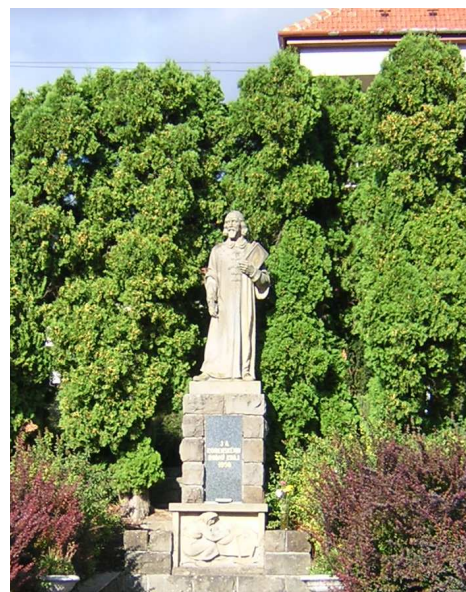
V roce 1950 byl ze sbírek občanů a amerických krajanů postaven a odhalen pomník Jana Amose Komenského od akademického sochaře Julia Pelikána.

Dominantou obce je kostel sv. Jakuba z roku 1846. Zachovaly se i stavby lidové architektury. Z lidových tradic je nejznámější fašanková slavnost a udržují se i jiné zvyky jako např. velikonoční „repání“, „vyklepávání“, „mrskačka“. Další se postupně obnovují.

Obr. 1. Kostel sv. Jakuba v Komni

Zdroj: [20]

Obr. 2. Pomník J. A. Komenského

Zdroj: [20]

Okolí vesnice skýtá návštěvníkům příjemné pěší túry s pohledem na komenské údolí. Romantická lokalita „Modrá voda“ je zajímavým přírodním útvarem s možností táboření. V prostoru křižovatky Nový Dvůr – Rasová, směrem na východ je chráněné území opuštěného lomu. Zajímavá je trasa jižně po silnici, kde při stoupání se otevírá pohled po širokém kraji. Nachází se zde nejstarší chatová oblast a kousek dál nová část, rekreační středisko Kopánky. Z Mikulčina vrchu (799m) je krásný pohled na slovenskou stranu. Jeho okolí poskytuje možnost pro lyžařské sporty na sjezdovkách „Lopata“, „Myšačka“ a další.

Za největší současnou kulturní památku byl rozhodnutím ministerstva kultury v roce 2008 prohlášen domek č. p. 6 v naší obci Komňa, který slouží jako obnovené sídlo věnované nejstaršímu řemeslu – *zvěroklestičství*. Rekonstrukce této usedlosti se povedla i díky finanční pomoci z Fondu kultury Zlínského kraje. Slavnostní otevření proběhlo 26. července 2009 za účasti hejtmana Zlínského kraje MVDr. Stanislava Mišáka a dalších významných hostů

Chloubou pro všechny občany se stalo také cenné uznání v soutěži „*Lidová stavba roku*“, kterou vyhlásil hejtman Zlínského kraje, kde stavba získala první místo. Obci bylo uděleno **uznání za záchranu kulturní památky usedlosti čp. 6**. Obnovená stavba se stala již od samého počátku vzorem a příkladem pro obnovu lidových staveb nejen v naší obci, ale i v celém regionu.

Obr. 3. Převzetí ocenění starostovi obce - Karlu Navrátilovi za první místo v soutěži „*Lidová stavba roku*“

Zdroj: [20]

5.1 Orgány obce Komňa

Zastupitelstvo obce

Obec Komňa měla v letech 2006 – 2008 devět zastupitelů, kteří se scházeli podle potřeby, zpravidla jednou za měsíc. Poradním orgánem zastupitelstva obce byly:

- **Kontrolní výbor**, který za sledované období provedl kontrolu v místní knihovně, kontrolu účetních dokladů na OÚ, provedl kontrolu usnesení na veřejných zasedání ZO, prováděl kontrolu šetření stížností podávaných občany v roce 2007. V roce 2008 se sešli členové tohoto výboru ke svému jednání 1x, kontrolovali usnesení ZO.
- **Finanční výbor** a jeho činnost za sledované období:
 - V roce 2006 dle předložených zpráv o činnosti řešil problémy spojené s financováním a rozpočtováním obce, podílel se na přípravě rozpočtového provizoria a sestavení rozpočtu, zaměřoval se na kontrolu příjmů vybíraných a odváděných na účet obce, podílel se na úpravách rozpočtu,
 - v roce 2007 se zabýval připomínkami návrhu rozpočtu, kontroloval proběhlou inventarizaci za rok 2006, vypracoval návrh na úpravu cen za odběr vody a poplatku za likvidaci TDO, kontroloval splácení půjček, placení pohledávek a závazků, provedl kontrolu účetních dokladů,
 - v roce 2008 se členové tohoto výboru sešli 4x – zabývali se hospodařením obce, provedli namátkově kontrolu hmotného a nehmotného majetku, navrhli rozpočet na rok 2008, prováděli kontrolu pokladních dokladů, projednali zvýšení ceny za svoz domovního odpadu a za odběr vody pro rok 2009, sestavili návrh rozpočtového provizoria na rok 2009.
 - Na základě Zákona o obcích, musí FV vypracovat roční Plán práce finančního výboru, který lze podle aktuální potřeby upravovat. [PII] Východiskem pro zpracování tohoto plánu je náplň práce předchozích finančních výborů zastupitelstva obce Komňa. [19]

Obecní zastupitelstvo plní roli obecní rady, neboť ta z důvodu 9-ti členného zastupitelstva není v obci Komňa zřízena. Zastupitelstvo obce na svých zasedáních schválilo následující komise: komisi sociální, kulturní, zemědělskou, životního prostředí, veřejného pořádku, sportovní a školní.

Starosta obce

Starosta obce stojí v čele obecního úřadu a za výkon své činnosti se zodpovídá ZO, jejímž je současně předsedou. Ve sledovaném období byl starostou pan Karel Navrátil, který svou funkci vykonává již 18 let. V roce 2008 se vzdal svého mandátu člen zastupitelstva a místostarosta pan Ludvík Koudelík. Dle volebního zákona nastoupil místo něj náhradník z kandidátní listiny téže volební stany. Zároveň proběhla volba na funkci nového místoastarosty obce, do které byla zvolena paní Irena Kolářová.

5.2 Činnost obce

Obec Komňa (v čele se starostou) zvelebuje nejen vlastní majetek, ale také zabezpečuje veřejné statky pro své občany. Spolupracuje a rozvíjí vztahy s jinými obcemi, městy, krajem, ostatními subjekty a státem obecně.

Prostřednictvím zájmových sdružení a bohatým tradicím, jenž se v obci nadále udržují, jsou místním občanům i dětem nabízeny nejen bohaté kulturní zážitky a události, ale také mnohá sportovní vyžití, např. pomocí TJ Sokolu Komňa nebo FK Komňa. Obec vybuodovala 2 hřiště, jedno fotbalové a druhé tzv. víceúčelové, které slouží pro míčové hry (tenis, volejbal, nohejbal), je zde umístěn také pimponkový stůl.

Mezi nejvýznamnější zájmové sdružení patří Komenský ochotnický spolek, pod záštitou TJ Sokol Komňa, který je svým divadelnictvím známý již po širokém okolí a značně přispívá k bohatému kulturnímu životu v obci Komňa O založení tohoto spolku se zasloužil pan Bohumil Staník, jemuž patří za všechny občany dík. Obec každoročně poskytuje příspěvky těmto spolkům a jiným organizacím. [PIII]

Také samotná obec je členem několika sdružení:

- Mikroregionu „Bojkovsko“,
- Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska,
- Energetického sdružení obcí Jižní Moravy.

Mezi jedinou příspěvkovou organizací zřízenou obcí patří ZŠ a MŠ J. A. Komenského v Komni. Součástí je školní družina a školní jídelna. Organizace hospodaří s peněžními prostředky získaným vlastní činností a s peněžními prostředky přijatými z rozpočtu zřizovatele a ze státního rozpočtu přijatými prostřednictvím rozpočtu ZK – a to příspěvek na školství.

V roce 2006 byla schválena částka 399.769 Kč za účelem spolufinancování stavební akce, týkající se výměny oken a vstupních dveří v budově ZŠ a MŠ. V roce 2006 skončilo hospodaření této PO dle předloženého výkazu zisku a ztráty k 31.12.2006 ziskem za hlavní činnost ve výši 36.100,06,- Kč, doplňkovou činnost neprovozovala. Převod výsledku hospodaření byl po schválení ZO převeden do rezervního fondu.

V roce 2007 skončilo hospodaření PO dle rozpočtového výkazu zisku a ztráty za 12/2007 ziskem v celkové části 94,83,- Kč.

V roce 2008 skončilo hospodaření ztrátou ve výši 70.761,90,- Kč.

Obr. 4. Budova Obecního úřadu Komňa

Zdroj: [20]

5.3 Rozpočet obce Komňa

Rozpočet obce Komňa je každoročně sestavován na základě návrhu předloženého finančním výborem a následně je tento návrh schvalován na zasedání ZO. Průběžnou kontrolu plnění rozpočtu vykonává finanční výbor. Na základě žádosti obce provádí také každý rok místně příslušný krajský úřad kontrolu hospodaření obce dle z. č. 420/2004 Sb., o přezkoumání hospodaření územně samosprávních celků a dobrovolných svazků obcí. Poté zasílá obci oznámení, kdy přezkoumání kontroly proběhne a po jejím provedení sepíše Zprávu o výsledku přezkoumání hospodaření obce Komňa za požadovaný rok, která je taktéž zaslána na adresu obce.

Při sestavování rozpočtu obce bylo použito příslušných položek rozpočtové skladby v souladu s § 12. Rozpočtové příjmy jsou tedy druhově tříděny dle rozpočtové skladby na třídy. Rozpočtové výdaje jsou členěny z hlediska odvětvového na oddíly a financování využívá druhové třídění na jednotlivé položky.

Rozpočet ve všech letech sledovaného období byl upravován v příjmové i výdajové části, v roce 2006 šlo i o úpravy přijatých dotací. Všechny provedené změny rozpočtu byly v jednotlivých letech schváleny zastupitelstvem obce na jeho zasedáních.

Rozpočet byl projednán a schválen usnesením ZO ve všech třech letech jako schodkový. Tyto schodky bylo možné hradit finančními prostředky z minulých let (údaje ověřeny na zůstatcích finančních prostředků k 1.1. následujícího roku). Rozpočtový výhled byl vždy dopředu zveřejněn na úřední desce a vyhotoven na období 2007 – 2011. Poté byl opět usnesením ZO schválen. Rozpočtový výhled obsahoval souhrnné základ. údaje o příjmech a výdajích obce.

Ve sledovaném období investovala Obec Komňa své finanční prostředky především na zachování a obnovu kulturních památek, úpravu veřejného prostranství s veřejnou zelení a sportovními aktivitami, na rekonstrukci budovy ZŠ a MŠ J. A. Komenského v Komni, a rekonstrukci budovy obecního úřadu.

6 ANALÝZA HOSPODAŘENÍ OBCE KOMŇA

Schváleným rozpočtem se u analýzy příjmů a výdajů rozumí předpokládaný vývoj v hospodaření. Upravený rozpočet je rozpočet, který musel být upraven pomocí rozpočtových úprav a skutečnost představuje skutečné výsledky, kterých hospodaření obce dosáhlo. Všechny údaje, které se nachází v jednotlivých tabulkách, ať už se jedná o část příjmovou, výdajovou či financování, byly čerpány ze zpráv o hospodaření obce Komňa a z účetních výkazů obce z let 2006 – 2008. Zatímco se při analýze příjmů a financování vycházelo z druhového třídění rozpočtové skladby, výdaje byly sledovány podle členění druhového a odvětvového.

V praktické části jsou číselné údaje uvedeny v absolutním (tj. v tis. Kč) a procentuálním vyjádření. Pro posouzení a srovnání jednotlivých let byly použity především absolutní rozdíly, bazické a řetězové indexy. Řetězové indexy posuzovaly vývoj vždy k předchozímu roku. U výpočtu těchto ukazatelů byly zdroje čerpány z účetních výkazů obce za sledované období.

Obec Komňa neprováděla v letech 2006 až 2008 žádnou hospodářskou činnost.

6.1 Analýza rozpočtových příjmů

Příjmy jsou základním zdrojem krytí veřejných rozpočtů. Proto je pro lepší vypovídací schopnost tato analýza rozdělena na analýzu vlastních příjmů, přijatých dotací a analýzu celkových příjmů. Podle § 7 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, mezi příjmy rozpočtu obce patří:

- příjmy z vlastního majetku a majetkových práv
- příjmy z výsledků vlastní hospodářské činnosti
- příjmy z vlastní správní činnosti včetně příjmů z výkonu státní správy, k nimž je obec pověřena podle zvláštních zákonů, zejména ze správních poplatků z této činnosti,
- výnosy z místních poplatků podle zvláštního zákona,
- výnosy daní nebo podíly na nich podle zvláštního zákona,
- dotace ze státního rozpočtu a ze státních fondů, dotace z rozpočtu kraje,
- prostředky získané správní činností ostatních orgánů státní správy,
- přijaté peněžní dary a příspěvky,
- jiné příjmy, které podle zvláštních zákonů patří do příjmů obce. [12]

6.1.1 Analýza vlastních příjmů

Mezi vlastní příjmy obce Komňa patří běžné a kapitálové příjmy. Běžné příjmy obce jsou tvořeny daňovými a nedaňovými. Důležitou roli zde také zaujímají přijaté dotace. Hlavním a velmi důležitým zdrojem vlastních příjmů obce byly ve sledovaném období příjmy daňové, zejména pak příjmy ze sdílených daní. Druhou významnou složku zabíraly nedaňové příjmy, především příjmy z pronájmu movitých věcí, které jsou zahrnuty do příjmů místní právy.

Běžné příjmy obce Komňa

Třída 1 – Daňové příjmy obce

Jsou jistým příjmem obce. Jedná se o příjmy z daní svěřených a sdílených, dále sem patří správní poplatky.

Daně, jejichž celý výnos je svěřen veřejným rozpočtům na jednom stupni, se nazývají svěřené daně (např. daň z nemovitosti). Daně, které jsou rozděleny mezi veřejné rozpočty na více stupních se nazývají sdílené daně (např. daň z příjmů).

Podle zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní jsou jednotlivé daňové příjmy rozpočtu obce tvořeny následovně: [13]

- výnosem **daně z nemovitosti**, který **v plné výši** plyne do rozpočtu obce, na jejímž území se nemovitost nachází,
- podílem 21,4 % z celostátního hrubého výnosu **daně z přidané hodnoty**
- podílem 21,4 % z celostátního hrubého výnosu **daní z příjmů FO ze závislé činnosti a fukačích požitků** a také podílem na 1,5 % z celostátního hrubého výnosu z výše uvedené daně podle počtu zaměstnanců na území obce,
- podílem 21,4 % z celostátního hrubého výnosu **daně z příjmů FO vybírané srážkou**,
- podílem 21,4 % z 60 % z celostátního hrubého výnosu **daně z příjmu FO ze samostatné výdělečné činnosti** a také podílem na 30 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmu FO (podnikatelů), kteří mají na území obce bydliště,
- podílem 21,4 % z celostátního hrubého výnosu **daně z příjmu PO**,
- **daní z příjmů PO, kdy poplatníkem je přímo obec** (100 % plyne do rozpočtu obce)

Obec Komňa se dle výše zmíněného zákona podílí na uvedené procentní části celostátního hrubého výnosu daně stanoveným procentem. Procento zveřejňuje Ministerstvo financí v dohodě s Českým statistickým úřadem vyhláškou, vydanou každoročně s účinností od 1. září běžného roku, a to ve výši odpovídající poměru násobku počtu obyvatel obce podle bilance počtu obyvatel České republiky k 1. lednu běžného roku a koeficientu velikostní kategorii obce k součtu těchto násobků všech obcí v České republice. [13]

Abychom mohli objektivně vyhodnotit nárůst daňových příjmů, musíme zohlednit nejen změny podílů na sdílení daní, ale zejména změny sazeb a podmínky výběru jednotlivých daní.

Z přílohy k zákonu č 243/200 Sb., o rozpočtovém určení daní vyplývá, že se obec Komňa ve všech sledovaných letech řídila koeficientem jeho velikostní kategorie, tj. 0,5881. V letech 2006 a 2007 činila sazba jednotlivých daní (tj. daní z příjmů FO a PO, DPH) v závislosti na počtu obyvatel 20,59 % z celostátního hrubého výnosu, v roce 2008 již činila 21,4 %. Sazba týkající se přepočtu daní podle počtu zaměstnanců na území obce se za sledované roky nezměnila a činila u daně z příjmů FO ze závislé činnosti 1,5 % z celostátního hrubého výnosu a 30% z celkového hrubého výnosu u daně z příjmu FO (podnikatelů), kteří mají na území obce bydliště.

Tab. 2. Podíl daňových příjmů na celkových příjmech v letech 2006 – 2008.

Ukazatel	2006	2007	2008
Daňové příjmy (v tis. Kč)	4 058	4 236	5 012
Celkové příjmy (v tis. Kč.)	7 971	10 274	11 006
Podíl daňových příjmů k celkovým (v %)	51	41	46

Zdroj: [17], zpracování vlastní

Podíl daňových příjmů na celkových příjmech byl za sledované období nejvyšší v r. 2006. Příčinou tohoto růstu podílu byly nižší celkové příjmy než v ostatních letech. V roce 2008 proti roku 2007 došlo ke zvýšení jejich podílů na celkových příjmech o 5 %. Tento rozdíl byl způsoben nejen vyššími celkovými příjmy v roce 2008, ale i vyššími daňovými příjmy téhož roku.

Abychom mohli objektivně vyhodnotit nárůst daňových příjmů, musíme zohlednit změny podílů na sdílení daní, zejména změny sazeb jednotlivých daní a podmínky výběru daní.

Tab. 3. Vývoj skutečných daňových příjmů v jednotlivých letech (v tis. Kč).

Položka	Popis	2006	2007	2008
1111	Daň z příjmů FO ze závislé činnosti	791	888	945
1112	Daň z příjmů FO ze SVČ	508	331	196
1113	Daň z příjmů FO z kapitál. výnosů	50	55	82
1121	Daň z příjmů PO	926	1 036	1 419
1211	Daň z přidané hodnoty	1 495	1 588	2 038
1332	Poplatky za znečišťování ovzduší	4	0	4
1341	Poplatek ze psů	5	5	6
1343	Poplatek za užívání veřejného prostranství	2	2	1
1344	Poplatek ze vstupného	3	2	2
1345	Poplatek z ubytovacích kapacit	0	3	6
1361	Správní poplatky	9	9	10
1511	Daň z nemovitosti	262	317	303
1701	Ostatní příjmy	3	0	0
Celkem daňové příjmy		4 058	4 236	5 012

Zdroj: [17], zpracování vlastní

Daň z příjmů FO se člení na daň z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků, ze samostatně vydělené činnosti (podnikání) a z kapitálových výnosů (úroky, dividendy). Největší příjmovou položku tvořila daň z přidané hodnoty a to ve všech třech letech sledovaného období. Dále pak následovala daň z příjmu PO a daň z příjmu FO ze závislé činnosti. Procentuálně se nejvíce zvýšila daň z příjmu PO v roce 2008 oproti roku 2006 a to o 53 %, tj. o 493 tis. Kč. Naopak daň z příjmu fyzických osob ze SVČ proti roku 2006 v obou následujících letech klesla. V roce 2008 byla tato hodnota o výrazných 39 % nižší než v roce 2006. Zatímco daň z příjmů PO měla v průběhu sledovaných let rostoucí tendenci, daň z příjmů FO klesala.

Jak již bylo výše zmíněno, největší příjmovou položkou byla daň z přidané hodnoty, jejíž příjem se v jednotlivých letech zvyšoval. Je tedy zřejmé, že DPH se stala podstatným daňovým příjmem obce. K nejvyššímu nárůstu u tohoto příjmu došlo v roce 2008, kdy DPH dosáhla přes 2 mil. Kč a její nárůst oproti roku 2006 činil 543 tis. Kč.

Správní poplatky byly v roce 2006 a 2007 zcela vyrovnané, tj. 9 tis. Kč. Mezi tyto poplatky zařadila obec především poplatky za vidimaci (ověření opisu listiny, ověření podpisu), legalizaci (ověření správnosti listiny) či změnu trvalého pobytu.

Příjmy z daně z nemovitosti měly vždy k předchozímu roku rozdílný vztah. Zatímco v roce 2007 vzrostly o 55 tis. Kč, v roce 2008 naopak o 14 tis. Kč klesly.

Příjem z místních poplatků může obec v rámci svých pravomocí částečně ovlivnit, a to stanovením si vlastní výše těchto poplatků, za podmínky nepřekročení maximální výše sazby uvedené v příslušném zákoně, tj. zákoně o místních poplatcích. Mezi tyto poplatky patřily poplatky za psy, za užívání veřejného prostranství a poplatky z ubytovacích kapacit. Místní poplatky sice patřily za sledované období mezi nejmenší příjmové položky, zato byl jejich stav vcelku vyrovnaný, ba měl rostoucí tendenci.

Třída 2 – Nedaňové příjmy

Do nedaňových příjmů obce byly zahrnuty příjmy z vlastní činnosti (pronájem hrobového místa; sběr a svoz komunál. odpadu), z pronájmu majetku (z pozemků, ostatních nemovitostí a movitých věcí), z přijatých úroků od banky a od občanů za půjčené peněžní prostředky. Nedaňové příjmy slouží obci také k posouzení nejvýznamnějších druhů a zdrojů těchto příjmů. Jednotlivé položky nedaňových příjmů znázorňují, který druh byl *objemově největší*, zatímco funkční členění vypovídá o *objemově nejvýznamnějším* zdroji.

Následující tabulka vyjadřuje členění nedaňových příjmů dle jednotlivých položek.

Tab. 4. Vývoj nedaňových příjmů v sledovaném období (v tis. Kč)

Položka	Popis	2006	2007	2008
2111	Příjmy z poskytování služeb a výrobků	538	499	531
2132	Příjmy z pronájmu ostatních nemovitostí	19	27	21
2133	Příjmy z pronájmu movitých věcí	2 405	2 023	4 012
2141	Příjmy z úroků (část)	76	74	71
2142	Příjmy z podílu na zisku (dividendy)	18	18	0
2322	Přijaté pojistné náhrady	0	0	99
2324	Přijaté nekapitálové příspěvky	93	776	14
2460	Splátky půjčených prostředků	134	104	125
Ostatní nedaňové příjmy		5	10	87
Celkem skutečné nedaňové příjmy		3 288	3 531	4 960

Zdroj: [17], zpracování vlastní

Objemově nejvýznamnější položkou nedaňových příjmů byly za sledované období příjmy z pronájmu movitých věcí. Tyto příjmy se týkaly pronájmu majetku obce, např. nájmu půdy, pronájmu místnosti pro činnost pedikúry a hlavně příjmu z lesů. Nejvyšší nárůst tohoto příjmu zaznamenala obec v roce 2008, který činil 402 tis. Kč a oproti předchozím letům zaznamenal tedy nárůst o 66,8 % (proti roku 2006) a 98,3 % (proti r. 2007).

Druhou nejobjemnější položkou nedaňových příjmů tvořily příjmy z poskytování veřejných služeb a výrobků. Obec obdržela prostředky především vybraných poplatků za vodu, sběru a svozu komunálního odpadu, správu hrobů a ze služeb kultury (vstupné z památníku). Ceník poplatků je uveden v příloze [P IV].

Z těchto položek dosáhla obec nejvyšších příjmů právě z poplatků za vodu, jejíž příjmy za sledované období vykazovaly vcelku vyrovnaný stav. V roce 2006 činily příjmy z tohoto poplatku 329 tis. Kč, v roce 2007 vykazovaly 307 tis. Kč a v roce 2008 došlo k jejich zvýšení na 331 tis. Kč. Dalším významným příjmem z položky 2111 činily příjmy za sběr a svoz komunálního odpadu, jehož příjmy se rok od roku zvyšovaly. Nejvyššího příjmu dosáhla obec v r. 2008 a činil 192 tis. Kč. Svoz komunálního odpadu je zajišťován firmou Rumpold, s. r. o. a firmou EKO-KOM a. s., který se zabývá tříděním a recyklací odpadu (výkupem druhotných surovin).

Obec Komňa v průběhu sledovaného období poskytla finanční výpomoc svým obyvatelům na rozvoj bydlení (tzv. stavební půjčka). V tab. 4 se projevilo postupné splácení těchto půjčených obecních prostředků, přesněji tento stav vykazuje položka č. 2460 – Splátky půjčených prostředků od obyvatelstva, která hraje významnou roli na straně příjmů.

Dále je z tabulky zřejmé, že u přijatých úroků docházelo v letech 2006 – 2008 k jejich postupnému poklesu.

Do položky č. 2324 – Přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady byly zahrnuty přeplatky ze záloha (např. odběr elektřiny), týkajících se minulých let. V roce 2007 obdržela obec částku 776 tis. Kč jako nekapitálový příspěvek v kapitole Sběr a svoz komunál. odpadu.

Mezi ostatní nedaňové příjmy patřily tzv. nahodilé příjmy, které obec nemohla předpokládat. Výrazný rozdíl byl v roce 2008, kdy tyto příjmy činily 87 tis. Kč, z toho částku 30 tis. Kč tvořily neinvestiční dary a 57 tis. Kč ostatní neinvestiční příjmy v oblasti kultury.

Tab. 5. Příjmy z dalších významných činností obce v letech 2006 – 2008 (v tis. Kč).

Položka	Popis	2006	2007	2008
2310	Poplatky za vodu	329	315	341
3722	Sběr a svoz komunálního odpadu	152	959	192
6171	Činnost místní správy	2 505	2 044	4 019
6310	Obecné příjmy (příjmy z úroků)	76	74	71
Ostatní příjmy		226	139	337
Celkem nedaňové příjmy		3 288	3 531	4 960

Zdroj: [17], zpracování vlastní

Následující tabulka vypovídá, že nejvyšších příjmů dosahovala obec ze své vlastní činnosti. V roce 2008 vykazoval tento příjem 4 019 tis. Kč, z toho 7 tis. Kč činily příjmy za poskytování služeb, např. hlášení, kopírování, pronájem lyžařských koleček na vlek, prodej propagačního materiálu, zapůjčení lešení a 4 012 tis. Kč představovaly příjmy z pronájmu movitých věcí, především příjmů z lesního hospodářství.

V roce 2007 klesly příjmy z činnosti obecního úřadu oproti předchozímu roku (roku 2006) o 461 tis. Kč, tj. o 18 %.

Vodní hospodářství tvořilo druhý objemově nejvyšší příjem obce, především se příjmy týkaly výběru poplatku za vodu. V roce 2007 finanční výbor navrhl zvýšení vodného pro rok 2007 na 15 Kč/m³, současně navrhl prověřit možnost účtování stočného pro domy bez připojení na veřejnou kanalizaci a oprávněnost rozdílných sazeb pro chalupáře a podnikatelské subjekty.

Příjmy za sběr a svoz komunálního odpadu měly v průběhu sledovaného období rostoucí tendenci. Finanční výbor také zde navrhl zvýšení cen za svoz komu. odpadu na rok 2007 a to ve výši 180,- Kč na osobu, přičemž vycházel ze skutečných nákladů předchozího roku. Záměr obecního úřadu byl dotovat tento svoz max. 50% z obecního rozpočtu. V roce 2007 byly navíc do těchto příjmů zahrnuty přijaté nekapitálové příspěvky v hodnotě 776 tis. Kč.

Vzhledem k neustálému růstu nákladů obce na tyto služby navrhl finanční výbor zvýšení cen pro občany také na rok 2009 a to následovně:

- za svoz komun. odpadu 200,- Kč na osobu,
- vodné 18,- Kč na 1 m³.

Vzniklý rozdíl mezi náklady a výnosy doplácí obec ze svých finančních prostředků. Pro lepší vypovídací schopnost této skutečnosti bych chtěla uvést příklad:

3722 – Sběr a svoz komunálních odpadů

Výnosy činily:

- poplatky za vodu	114 950,- Kč
- za tříděný odpad od EKO-KOMu	22 778,- Kč
- METALŠROT Tlumačov	44 990,- Kč
- ASEKOL (nebezpečný odpad)	850,- Kč

Celkem	183 568,- Kč
---------------	---------------------

Náklady:

- svoz odpadu – fa Rumpold	317 415,- Kč
- velkoobjemový odpad (TDO, papír, sklo, plasty)	47 588,- Kč

Celkem	365 003,- Kč
---------------	---------------------

Náklady – Výnosy = 365 003 – 183 568 = 181 435,- Kč (doplácí obec)

181 435 : 559 = 325,- Kč (na osobu)

2310 – Vodní hospodářství

Výnosy: 314 726,- Kč

Náklady: 654 120,- Kč (není zahrnuta částka 453 579,- Kč za dotační akce týkající se posilovače vodního zdroje)

Náklady – Výnosy = 654 120 – 314 726 = 339 394,- Kč (doplácí obec)

Poslední položku nejvýznamnějších příjmů tvořily příjmy z úroků, které se v průběhu sledovaného období vykazovaly klesající tendencí.

Kapitálové příjmy obce

Kapitálové příjmy (nebo-li vlastní příjmy obce Komňa) byly v letech 2006 až 2008 tvořeny pouze příjmy z prodeje ostatního hmotného dlouhodobého majetku (tj. z prodeje obecních bytů). V roce 2006 činily tyto příjmy 80 tis. Kč a týkaly se prodeje bytů v domě č. p. 216 (tzv. 4BJ – čtyřbytová jednotka). Prodej byl schválen na usnesení ZO, současně byl také tento záměr vyvěšen na úřední desce. V roce 2007 byla na položce 3113 – Prodej ostat. hmotného majetku zaúčtována částka 59 tis. Kč, jednalo se o doplatek za prodej „4BJ“, který byl opět schválen ZO. Kapitálové příjmy v roce 2008 byly vykázány v nulové výši.

Ostatní příjmy, které mohou kapitálové příjmy zahrnovat, jako například příjmy z prodeje pozemků, ostatních nemovitostí či příjmy z prodeje majetkových podílů, obec Komňa nevykazovala.

6.1.2 Analýza přijatých dotací

Dotace tvoří druhou nejvýznamnější část rozpočtových příjmů. Jsou členěny podle povahy a účelu užití na investiční (kapitálové) a neinvestiční (běžné). Dotace ze státního rozpočtu jsou poskytovány obcím prostřednictvím rozpočtů krajů, v jejichž obvodu leží příslušná obec, dle zákona č. 218/2000 Sb. [14]

Dotace z jiných veřejných rozpočtů jsou obcím poskytovány přímo, podle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech. Dotace jsou takové příjmy, které se dají označit jako nenávratné a nedaňové. Jedná se o příjmy, které plynou z určité aktivity obce či jiných subjektů ve prospěch obce. U dotací se rozlišuje, zda jsou poskytovány do běžných rozpočtů (běžné dotace) či do kapitálových rozpočtů (kapitálové dotace). [12]

Na konkrétní akce se poskytují účelové dotace, které podléhají ročnímu zúčtování s poskytovatelem dle podmínek poskytnutí. Účel dotace musí být dodržen. Prostředky nelze použít na něco jiného, než stanovil poskytovatel a nevyčerpané prostředky musí být vráceny zpět do rozpočtu poskytovatele. Konkrétní investiční projekt je hrazen zčásti z dotace, zbytek si financuje obec ze svých vlastních zdrojů. Investiční účelové dotace se poskytují na investiční výstavbu, jsou většinou nepravidelné jak v čase, tak v prostoru. Investiční dotace od státu jsou obci propláceny zpětně, tzn. až po předložení potřebné dokumentace, týkající se daného investičního projektu. Podle dotačních pravidel je stanoveno procento, kterým se obec podílí na dotační akci.

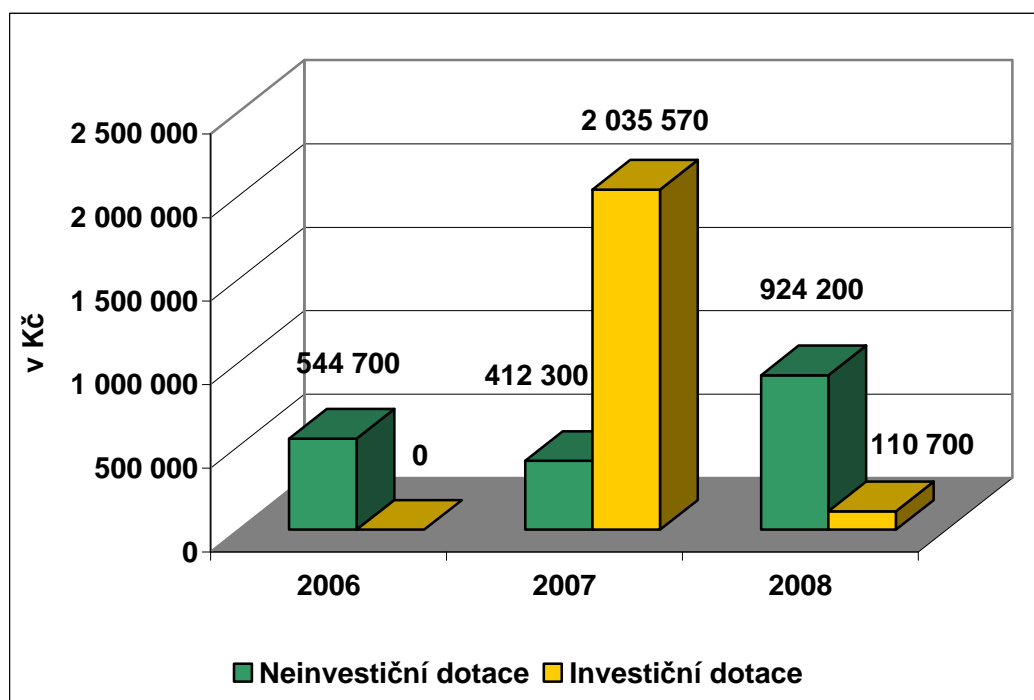
Tab. 6. Vývoj přijatých dotací ve sledovaném období (v Kč)

Seskupení položek č.	Název	2006	2007	2008
41	Neinvestiční přijaté dotace ze SR, od krajů a obcí	544 700	412 300	924 200
42	Investiční přijaté dotace od krajů, ze státních finančních aktiv	0	2 035 570	110 700
Celkem přijaté dotace		544 750	2 447 870	1 034 900

Zdroj: [17], zpracování vlastní

Pro lepší posouzení uvádím ještě grafické znázornění přijatých dotací za sledované období.

Graf 1. Vývoj struktury přijatých dotací v letech 2006 – 2008 (v tis. Kč)

Zdroj: [12], zpracování vlastní

Neinvestiční dotace jsou tvořeny z velké části mandatorními výdaji obce, tzn. výdaji na sociální dávky, vzdělávání a na výkon státní správy v přenesené působnosti. Příspěvek na školství byl v letech 2006 až 2008 určen na financování provozních výdajů ZŠ a MŠ v Komni, která je zřizována obcí.

V roce 2007 tvořily investiční dotace výjimku, kdy dosahovaly nejvyšší hodnoty a to 2 036 tis. Kč. Tyto dotace byly použity na opravu chodníků a realizaci komplexních úprav veřejného prostranství s veřejnou zelení a sportovními aktivitami. Dotace obec získala z rozpočtu Státního fondu dopravní infrastruktury a investičního transferu z rozpočtu ZK.

Tab. 7. Neinvestiční přijaté dotace z všeobecné pokladny státního rozpočtu (v Kč)

Rok	Název	Poskytnutá dotace	Čerpání	Rozdíl
2006	Volby do PS Parlamentu ČR	22 754,00	12 346,30	10 407,70
	Volby do 1/3 Senátu Parlamentu ČR a volby do zastupitelstev obcí	30 000,00	14 436,00	15 564,00
2008	Volby do 1/3 Senátu Parlamentu ČR a do zastupitelstev krajů	20 000,00	13 347,00	6 653,00

Zdroj: [18], zpracování vlastní

Z následujících dotací byly hrazeny pouze výdaje nutné k zabezpečení voleb. Nedočerpané finanční prostředky byly součástí finančního vyrovnání se státním rozpočtem za oba dva roky a rozdíl nedočerpaných dotací na tyto volby byl poukázala obcí ve výši 25 972,- Kč za rok 2006 a 6 653,- Kč za rok 2008 zpět do rozpočtu poskytovatele dotace, tj. na účet Zlínského kraje.

Dále bych chtěla uvést nejvýznamnější dotační akce, které proběhly v obci Komňa v jednotlivých letech, v jaké výši byly poskytnuty dotace a jejich celkové náklady.

Název akce	Poskytnutá dotace	Celkové náklady	Doplatek obce
Dotační akce v roce 2006			
oprava oken a vstupních dveří ZŠ a MŠ	399 000	630 720	33 720
návratná finanční výpomoc na opravu	171 000		
Dotační akce v roce 2007			
zachování a obnova kulturních památek	290 000	365 553	75 553
úpravy veřejného prostranství s veřejnou zelení a sportovními aktivitami	210 000	427 456	59 456
návratná finanční výpomoc k realizaci úprav veřej. prostranství	158 000		
oprava chodníků	1 825 574	2 609 573	783 999

Dotační akce v roce 2009			
restaurování křížů	30 000	74 550	44 550
oprava budovy obecního úřadu	497 000	559 067	62 067
II. etapa stavební obnovy domu č. p. 6	150 000	156 758	6 758
návrh územního plánu	110 700	120 000	9 300

Jak je z uvedeného přehledu patrné, obec Komňa se nejvíce podílela svými finančními prostředky na opravě chodníků v roce 2007. Mezi obnovu kulturních památek v témže roce bylo zahrnuto komplexní restaurování křížů v obci Komňa a stavební úprava domu č. p. 6 (který bude sloužit jako ukázka bydlení nejstaršího řemesla v Komni – zvěrokleštičství).

V roce 2006 byly výdaje obce na opravu oken a vstupních dveří plně kryty peněžními prostředky z rozpočtu Zlínského kraje.

6.1.3 Analýza celkových příjmů

Obec Komňa, jakož i ostatní obce nemůže zcela ovlivnit své vlastní příjmy, protože byly převážně tvořeny z daňových příjmů. Takovými to příjmy se rozumí příjmy, které plynou do rozpočtu obce určitým procentem stanoveným zákonem o rozpočtovém určení daní z celostátního hrubého výnosu daně. Z daňových příjmů může obec pouze ovlivnit příjmy z místních poplatků. Mezi celkové rozpočtové příjmy obce byly zařazeny vlastní příjmy a přijaté dotace. **Rozpočtová skladba druhově vymezuje příjmy do 4 tříd a to:**

- třída 1 – daňové příjmy
- třída 2 – nedaňové příjmy
- třída 3 – kapitálové příjmy
- třída 4 – přijaté dotace

Tab. 8. Vývoj celkových příjmů v letech 2006 – 2008 (v tis. Kč)

Třída	Ukazatel	2006	2007	2008
1 – 4	Celkové skutečné příjmy	7 971	10 274	11 006

Zdroj: [17], zpracování vlastní

Z tabulky 8 vyplývá, že celkové příjmy obce vykazovaly v průběhu sledovaného období rostoucí tendenci. Nejvyšších celkových příjmů za sledované období dosáhla obec v roce 2008 a to ve výši 11 mil. Kč. Tento stav byl způsoben zvýšením jak daňových, tak nedaňových příjmů téhož roku. Celkové skutečné příjmy v roce 2007 byly oproti roku 2006 větší o 2,3 mil. Kč, tj. o 29 %. Zvýšení bylo způsobeno přijatými transfery, které činily 2 448 tis. Kč, tedy o neuvěřitelných 1 903 tis. Kč více než v roce 2006.

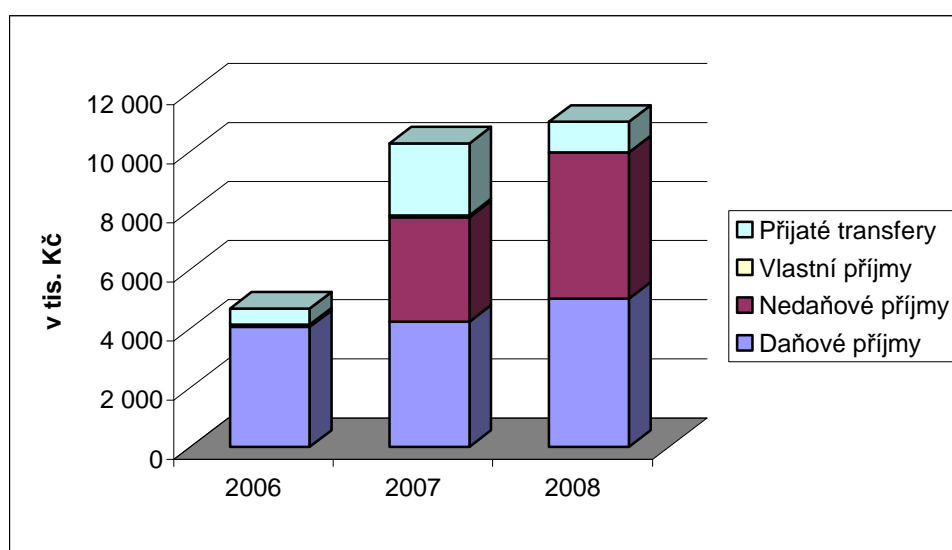
Podstatným zdrojem vlastních příjmů obce v letech 2006 až 2008 byly především daňové příjmy – daň z příjmů FO i PO a DPH. Mezi neopomenutelné zdroje patřily také příjmy z pronájmu movitých věcí, které se díky své výrazně vysoké finanční částce každoročně podílely na vzrůstající tendenci nedaňových příjmů obce, do kterých jsou zahrnuty.

Tab. 9. Vývoj jednotlivých druhů příjmů v letech 2006 – 2008 (v tis. Kč).

Třída	Název	2006	2007	2008
1	Daňové příjmy	4 058	4 236	5 012
2	Nedaňové příjmy	3 288	3 531	4 959
3	Vlastní příjmy	80	59	0
4	Přijaté transfery	545	2 448	1 035
Celkové skutečné příjmy		7 971	10 274	11 006

Zdroj: [17], zpracování vlastní

Graf 2. Vývoj a struktura příjmů za sledované období (v tis. Kč)

Zdroj: [17], zpracování vlastní

Z údajů obsažených v tabulce i grafu vyplývá, že za sledované roky byly největšími položkami na celkových příjmech daňové a nedaňové příjmy. V roce 2007 měly též na celkových příjmech velký podíl přijaté transfery a to 24 %.

Daňové i nedaňové příjmy měly v průběhu sledovaného období rostoucí tendenci, díky zvyšování příjmů, především v oblasti příjmů z daní fyzických a právnických osob a DPH. Na nedaňových příjmech se především podílely příjmy z činnosti místní správy, zvláště příjmy z pronájmu movitých věcí.

V roce 2007 došlo k výraznému zvýšení celkových příjmů oproti roku 2006, což způsobilo zvýšení přijatých transferů oproti předchozímu roku o výraznou částku 1,9 mil. Kč.

Jak je dále patrné z tabulky, v roce 2008 nebyly tvořeny žádné vlastní (neboli kapitálové) příjmy. V obou předchozích letech byly tyto příjmy docela vyrovnané. Patříčný rozdíl vlastních příjmů na celkových příjmech v roce 2008 ve srovnání s předchozími lety způsobila ta skutečnost, že obec nedosáhla žádných příjmů z prodeje pozemků či bytů a všechny neuhrazené splátky z těchto úkonů již byly splaceny.

Nejvíce finančních prostředků z přijatých transferů získala obec v r. 2007, tj. 2,4 mil. Kč. Tato skutečnost byla způsobena zvýšením položky 4213 – Investiční přijaté transfery ze státních fondů, které činily 1,8 mil. Kč a sloužily za účelem opravy chodníků. V následujícím roce (tj. r. 2008) naopak došlo ke snížení těchto finančních prostředků a to o 1,4 mil. Kč, neboť obec nezískala (nežádala) žádné prostředky ze státních fondů.

Mezi objemově nejvýznamnější položky u přijatých dotací každoročně patří přijaté (investiční i neinvestiční) transfery od krajů, poskytovaných z různých fondů či rozpočtu Zlínského kraje, např. na provoz místní knihovny, restaurování kultur. památek, opravy budov, patřící do majetku obce ad. a přijaté dotace ze státního rozpočtu na vyplácení sociálních dávek, zajištění výkonu státní správy a na zabezpečení vzdělávání.

Tab. 10. Plnění jednotlivých druhů příjmů obce v letech 2006 a 2007 (v %)

Tř.	Příjmy	2006		% plnění	2007		% plnění
		Uprav. rozpočet	Skutečnost		Uprav. rozpočet	Skutečnost	
1	Daňové příjmy	3 629	4 058	111,82	4 027	4 236	105,20
2	Nedaňové příjmy	3 262	3 288	100,80	3 536	3 531	99,86
3	Vlastní příjmy	50	80	159,46	37	59	158,84
4	Přijaté transfery	545	544	99,80	2 448	2 447	99,96
Celkové příjmy		7 486	7 971	106,47	10 048	10 274	102,25

Zdroj: [17], zpracování vlastní

Tab. 11. Plnění jednotlivých druhů příjmů obce v r. 2008 (v %)

Tř.	Příjmy	2006		% plnění
		Uprav. rozpočet	Skutečnost	
1	Daňové příjmy	4 142	5 012	121,01
2	Nedaňové příjmy	4 973	4 959	99,72
3	Vlastní příjmy	0	0	0,00
4	Přijaté transfery	1 036	1 035	99,90
Celkové příjmy		10 151	11 006	108,42

Zdroj: [17], zpracování vlastní

Z vypracovaných tabulek vyplývá vztah mezi skutečným rozpočtem a rozpočtem po jeho posledních změnách za sledované období. Jak můžeme vidět, v průběhu sledovaných let se upravený rozpočet výrazně neodchyloval od skutečnosti. Výjimku tvořily pouze přijaté transfery, do jejichž úplného vyrovnání mezi upraveným rozpočtem a skutečností chyběla pouze nepatrná část.

Naopak značné překročení upraveného rozpočtu došlo v letech 2006 a 2007 u kapitálových příjmů, kdy se obě hodnoty pohybovaly kolem 159%. Překročení souviselo především s prodejem bytu č. p. 216, tzv. „4BJ“ v roce 2006 a jeho doplatku v následujícím roce. V roce 2008 byly kapitálové příjmy vykázány v nulové výši.

Daňové a nedaňové příjmy byly v letech 2006 – 2008 relativně přesněji rozpočtovány.

6.2 Analýza rozpočtových výdajů

Výdaje rozpočtů obcí jsou taxativně stanoveny podle § 10 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, z nichž nejpodstatnější jsou:

- závazky vyplývající pro obec z plnění povinností uložených jí zákony,
- výdaje na vlastní činnost obce v její samostatné působnosti zejména výdaje spojené s péčí o vlastní majetek a jeho rozvoj,
- výdaje spojené s výkonem státní správy, ke které je obec pověřena zákonem,
- závazky vyplývající pro obec z uzavřených smluvních vztahů v jejím hospodaření a ze smluvních vztahů vlastních organizací, jestliže k nim přistoupila,
- závazky přijaté v rámci spolupráce s jinými obcemi nebo s dalšími subjekty, včetně příspěvků na společnou činnost,
- úhrada úroků z přijatých půjček a úvěrů,
- výdaje na podporu subjektů provádějících veřejně prospěšné činnosti a na podporu soukromého podnikání prospěšného pro obec,
- jiné výdaje uskutečněné v rámci působnosti obce, včetně darů a příspěvků na sociální nebo jiné humanitární účely. [12]

Výdaje obce Komňa byly rozděleny podle druhového členění rozpočtové skladby na běžné a kapitálové. U analýz jednotlivých odvětví se použilo odvětvového třídění výdajů.

6.2.1 Analýza běžných výdajů

Běžné (provozní, neinvestiční) výdaje jsou dle rozpočtové skladby vymezeny v páté třídě. Mezi každoročně se opakující výdaje obce patřily:

- **neinvestiční nákupy**, které zahrnovaly výdaje na platy zaměstnanců, výplatu sociálního a zdravot. pojištění, na stavební opravy, na odměnu členů zastupitelstva, na nákup materiálu, paliv a energie ad. Mezi tyto výdaje jsou dále zahrnuty výdaje na provoz organizací, které jsou obcí zřízeny.
- **neinvestiční transfery**, tj. poskytnuté finanční prostředky obce založeným spolkům
- **neinvestiční půjčky**, které jsou poskytovány obcí svým občanům na rozvoj bydlení

Tab. 12. Podíl běžných výdajů k celkovým výdajům za sledované období (v %)

Třída	Ukazatel	2006	2007	2008
5	Běžné výdaje (v tis. Kč)	7 924	6 529	9 606
5 - 6	Celkové výdaje (v tis. Kč)	8 248	10 719	10 096
Podíl běžných výdajů k celkovým (v %)		96	61	95

Zdroj: [17], zpracování vlastní

Jak je patrné, v roce 2006 a 2008 měly běžné výdaje téměř stejný procentuální podíl na celkových výdajích obce. Naopak v roce 2007 činily tyto výdaje pouze 61 %, což bylo způsobeno značným zvýšením kapitálových výdajů, které tak ovlivnily tuhle skutečnost. Dále z tabulky vyplývá, že největší část na celkových výdajích tvořily běžné výdaje v roce 2008 a to 95 %.

Obec Komňa hospodařila v hodnoceném období s finančními prostředky, které můžeme z hlediska volnosti jejich alokace rozdělit na:

- finanční prostředky, s kterými obec nemohla volně nakládat, neboť jsou pevně stanoveny pomocí účelových (investičních i neinvestičních) dotací, tj. na konkrétní účel (např. volby do PS, Senátu, do zastupitelstev obcí a krajů, dále sem také patří daň z příjmů PO za obec, které se ve sledovaném období postupně snižovala)
- finanční prostředky, s nimiž může obce do jisté míry volně nakládat
- finanční prostředky, jenž jsou čerpány obcí dle vlastního uvážení, avšak v rámci svého rozpočtu

Tab. 13. Finanční prostředky, s kterými obec mohla do určité míry volně nakládat ve sledovaném období (v tis. Kč)

Seskupení položek	Ukazatel	2006	2007	2008
50	Výdaje na platy, pojistné	1 307	1 411	1 520
51	Neinvestiční nákupy	618	441	553
53	Neinvestiční příspěvky příspěvkové organ.	1 060	1 066	1 000
Celkem		2 985	2 918	3 073

Zdroj: [17], zpracování vlastní

Obec měla v roce 2008 nejvíce finančních prostředků, se kterými mohla do určité míry volně disponovat. Největší podíl v tomto roce zaznamenaly výdaje na platy. Tyto výdaje se týkaly platů zaměstnanců obecního úřadu a zastupitelstva obce, které se v průběhu sledovaného období stále zvyšovaly, neboť docházelo k jejich růstu.

Do seskupení položek 51 nebyly zahrnuty výdaje na opravu a udržování, protože si může sama obec určit, kolik do těchto výdajů vloží finančních prostředků. Mezi neinvestiční výdaje byly zahrnuty výdaje na plyn, elektrickou energii, pohon, hmoty, pracovní oděv a obuv a na nákup služeb (např. školení, telekomunikace). Nejnižších těchto nákupů obec vykázala v roce 2007.

Jedinou organizací v obci je ZŠ a MŠ J. A. K. v Komni. Neinvestiční prostředky, které jí byly poskytnuty, byly očištěny o finanční prostředky poskytnuté jejím zřizovatelem na opravy a udržování a za dojíždějící žáky. Celkově byl organizaci nejvýše rozpočtován příspěvek v roce 2006, neboť se v tomto roce konala výměna oken a vstupních dveří této organizace. V roce 2008 byl schválen příspěvek ve výši 1 073 tis. Kč, skutečně však bylo poskytnuto 1 mil. Kč. Dále však byly obcí poskytnuty prostředky na opravy a udržování ve výši 396 tis. Kč a za dojíždějící žáky bylo uhrazeno celkem 93 tis. Kč.

Tab. 14. Finanční prostředky, s nimiž mohla obec ve sledovaném období volně disponovat (v tis. Kč)

Položka	Název	2006	2007	2008
5171	Opravy a udržování	62	2	1 265
5222	Neinv. příspěvky spolkům a jiným organ.	481	510	270
5223	Neinvestiční příspěvky církvím	100	60	0
Celkem		643	572	1 535

Zdroj: [17], zpracování vlastní

Z údajů v tabulce 14 vyplývá, že obec Komňa měla v roce 2008 nejvíce finančních prostředků, se kterými mohla volně nakládat. V tomto roce totiž dosáhla nejvyšších příjmů, a proto mohla také vydat nejvíce těchto prostředků na opravy a udržování. V roce 2008 byla provedena výměna oken na budově obecního úřadu.

K nejpodporovanějším spolům každoročně patřila TJ Sokol a FK Komňa. V letech 2006 a 2007 poskytla obec neinvestiční transfery také církevnímu spolku (na kostel). Zbytek finančních prostředků bylo rozděleno do lesního hospodářství, divadla a dechové hudby. Nejvíce neinvestičních transferů poskytla obec v roce 2006 a to ve výši 581 tis. Kč.

6.2.2 Analýza kapitálových výdajů

Kapitálové výdaje jsou v rozpočtové skladbě vymezeny šestou třídou a mohou být kryty přijatými účelovými dotacemi a vlastními zdroji obce.

Kapitálové (nebo-li investiční) výdaje ve sledovaném období zahrnovaly platby za pořízení dlouhodobého majetku pro činnost organizace a výdaje související s tímto pořízením. Tyto výdaje se týkaly např. programového vybavení, budov, hal, staveb, strojů, dopravních prostředků, pozemků a akcií.

Ve všech letech hodnotícího období neměla obec uzavřeny smlouvy o úvěru, půjčce, tzn. že její nemovitý ani movitý majetek nemohl být zastaven.

Tab. 15. Podíl kapitálových výdajů k celkovým výdajům (v %)

Třída	Popis	2006	2007	2008
6	Kapitálové výdaje (v tis. Kč)	324	4190	490
5 - 6	Celkové výdaje (v tis. Kč)	8 248	10 719	10 096
Podíl kapitálových výdajů k celkovým (v %)		4	39	5

Zdroj: [17], zpracování vlastní

Peněžní prostředky, které byly čerpány na úhradu kapitál. výdajů, byly největší v r. 2007, neboť téhož roku přijala obec investiční transfery ze Státního fondu dopravní infrastruktury a z rozpočtu Zlínského kraje. Z těchto transferů byla zaplácena poměrná část nákladů vynaložených na opravu chodníků v obci Komňa a na komplexní úpravy veřejného prostranství s veřejnou zelení. Rozdíl mezi přijatými transfery a celkovými náklady za jednotlivé projekty hradila obec ze svých vlastních zdrojů.

Celkově v roce 2007 uskutečnila obec nejvíce investičních projektů a to díky získaným dostatečným rozpočtovým prostředkům na jejich realizaci.

V roce 2006 byl ve vodním hospodářství posílen vodní zdroj a byly uskutečněny opravy vodohospodářského zařízení a vodní nádrže.

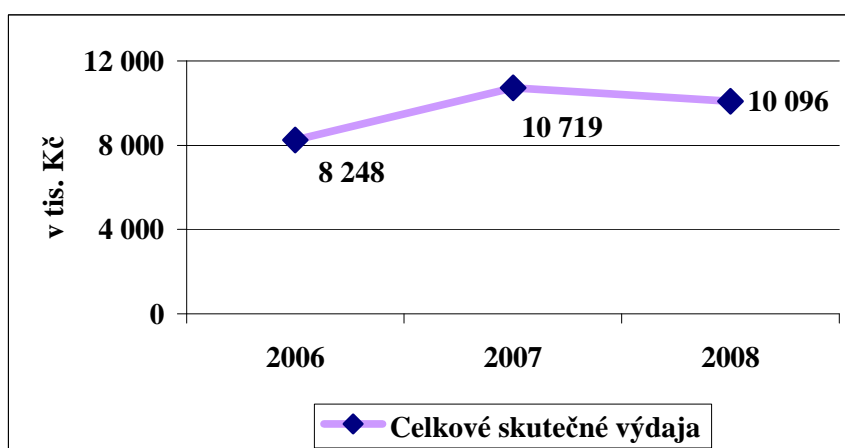
6.2.3 Analýza celkových výdajů

Tab. 16. Vývoj celkových výdajů v letech 2006 – 2008 (v tis. Kč)

Třída	Ukazatel	2006	2007	2008
5 - 6	Celkové skutečné výdaje	8 248	10 719	10 096

Zdroj: [17], zpracování vlastní

Graf 3. Vývoj celkových výdajů ve sledovaném období (v tis. Kč)

Zdroj: [17], zpracování vlastní

Celkové skutečné výdaje vykazovaly v průběhu hodnoceného období kolísavý vývoj. Zatímco v roce 2006 tvořily celkové výdaje nejnižší hodnotu, tj. 8 248 tis. Kč, v roce následujícím se zvýšily o 2 471 tis. Kč, což činilo 30 % a v posledním roce sledovaného období celkové výdaje opět klesly na částku 10 096 tis. Kč. V roce 2007 zaznamenala obec tedy nejvyšších celkových výdajů, na čemž měly patřičný podíl svými 39% kapitálové výdaje.

Tab. 17. Vývoj jednotlivých druhů výdajů ve sledovaném období (v tis. Kč)

Třída	Ukazatel	2006	2007	2008
5	Běžné výdaje	7 924	6 529	9 606
6	Kapitálové výdaje	324	4 190	490
5 – 6	Celkové skutečné výdaje	8 248	10 719	10 096

Zdroj: [17], zpracování vlastní

Z tabulky 17 vyplývá, že největší část celkových výdajů byla tvořena běžnými výdaji, které vykazovaly nejvyšší hodnotu v roce 2008. Rozhodující položkou u provozních výnosů činily výdaje na platy zaměstnanců obecního úřadu a zastupitelstva obce, jenž se v průběhu sledovaného období stále zvyšovaly. Například v roce 2006 činily tyto mzdy 1 307 tis. Kč, v roce 2008 již 1 520 tis. Kč.

V roce 2007 se výrazně zvýšil podíl kapitálových výdajů oproti ostatním hodnoceným roků. Tento nárůst byl způsoben získáním transferů na opravy chodníků a komplexní úpravu veřejného prostranství.

Celkové skutečné výdaje byly nejnižší v roce 2006, taktéž kapitálové výdaje vykazovaly v tomto roce nejnižší hodnotu.

V následující tabulce jsou uvedeny nejčastější odvětví, které vyžadovaly od obce nejvíce finančních prostředků. Dle rozpočtové skladby jsou tato odvětví členěna na oddíly, pododdíly a paragrafy.

Tab. 18. Finančně nejnákladnější oddíly obce Komňa v hodnoceném období (v tis. Kč)

Oddíl č.	Název oddílu	2006	2007	2008
22	Doprava	960	2 855	867
23	Vodní hospodářství	891	1 108	436
31	Vzdělání (škola)	2 408	1 976	1 489
33	Kultura, církev a sdělovací prostředky	369	683	920
34	Tělovýchova	434	460	230
36	Bydlení, kom. služby a územní rozvoj	568	1 073	1 117
37	Sběr a svoz komunálního odpadu	488	385	1 460
61	Státní správa, územní samospráva	2 023	1 994	3 500
	Ostatní výdaje	107	185	77
Výdaje celkem		8 248	10 719	10 096

Zdroj: [17], zpracování vlastní

Finančně nejnákladnější se v hodnotícím období stala činnost místní správy, která současně zahrnovala odměny členů zastupitelstev obcí a krajů při volbách. V roce 2008 byly tyto výdaje největší, neboť byly finanční prostředky použity i za podpory přijaté dotace na výměnu oken a fasády budovy obecního úřadu. Nejméně finančních prostředků si vyžádala tělovýchovná činnost. Mezi ostatní výdaje patřily výdaje na lesní hospodářství, rozhlas, zdravotnictví a požární ochranu.

6.3 Financování

Činnost každé obce je od okamžiku jejího vzniku spojena v tržní ekonomice s penězi a jejich pohybem, neobejde se bez finančního řízení. Je současně ovlivněna také vnějším prostředním – politikou daní či vývojem měny. Financování je tedy získávání, rozdělování finančních zdrojů a jejich využití k získání potřebných statků k úhradě výdajů na svou činnost. Peněžní prostředky obce představují část jejího majetku, která má podobu hotovosti nebo také různých forem vkladů u bank. Tyto prostředky jsou nejlíkvnější složkou majetku a jejich velikost je východiskem pro posouzení platební schopnosti obe. Financování dále tvoří třetí okruh peněžních operací. V druhovém členění rozpočtové skladby odpovídá financování položkám třídy 8, jehož členění je taktéž používáno v rozpočtu obce Komňa.

Tab. 19. Výsledek hospodaření obce Komňa a jeho financování v hodnoceném období (v tis. Kč)

Třída	Ukazatel	2006	2007	2008
1 - 4	Celkové příjmy	7 971	10 274	11 006
5 – 6	Celkové výdaje	8 248	10 719	10 096
Saldo příjmů a výdajů		- 277	- 445	910
8	Financování	277	445	- 910

Zdroj: [17], zpracování vlastní

Výše uvedená tabulka uvádí, že v letech 2006 a 2007 vykazovala obec Komňa deficitní rozpočet, což ještě neznamená, že by špatně hospod. se svými prostředky nebo majetkem. Na konci roku 2008 skončilo hospodaření obce ziskem a to ve výši 910 tis. Kč. Vzniklé schodky byly pokryty z přebytků minulých let. Přebytek v roce 2008 byl přesunut k čerpání do dalších rozpočtových období.

Jak je dále zřejmé, celkové příjmy v jednotlivých letech se vyznačovaly rostoucí tendencí, zatímco celkové výdaje poukazovaly na kolísavý vývoj. Výše přebytku v roce 2008 byla způsobena rostoucími daňovými i nedaňovými příjmy obce oproti předcházejícím rokům. Deficit v roce 2007, který činil 445 tis. Kč, vznikl z důvodu vyšších kapitálových, nebo-li investičních výdajů.

Tab. 20. Plnění příjmů a výdajů rozpočtu obce v letech 2006 a 2007 (v %)

Ukazatel	2006		% plnění	2007		% plnění
	Uprav. rozpočet	Skutečnost		Uprav. rozpočet	Skutečnost	
Příjmy (v tis. Kč)	7 486	7 971	106,47	10 048	10 274	102,25
Výdaje (v tis. Kč)	9 138	8 248	90,26	12 013	10 718	89,23

Zdroj: [18], zpracování vlastní

Tab. 21. Plnění příjmů a výdajů rozpočtu obce v roce 2008 (v %)

Ukazatel	2008		% plnění
	Uprav. rozpočet	Skutečnost	
Příjmy (v tis. Kč)	10 151	11 006	108,42
Výdaje (v tis. Kč)	10 335	10 096	97,69

Zdroj: [18], zpracování vlastní

Z tabulek 15 a 16 vyplývá, že v průběhu hodnoceného období se upravený rozpočet v příjmové části výrazně neodchyloval od skutečnosti. Naopak procentuální plnění ve výdajové části ukazuje, že skutečně výdaje byly nižší než obec předpokládala.

Na položku 8123 – Dlouhodobé přijaté půjčené prostředky byly zaúčtovány všechny návratné finanční výpomoci vždy za předcházející rok, jemuž byla dotace poskytnuta. Byly zde například zaúčtovány návratné finanční výpomoci na Opravu oken a vstupních dveří ZŠ a MŠ v Komni, za „Sadové úpravy památníku J. A. Komenského“ či Opravy budovy obecního úřadu.

Na položku 8124 – Uhrazené splátky dlouhodobých prostředků byly zaúčtovány splátky jednotlivých poskytnutých finančních (návratných) výpomocí.

6.4 Poměrové ukazatele

6.4.1 Dluhová služba

Tento ukazatel zadluženosti je rozhodující součástí analýzy hospodaření každé organizace. Přesto, že obec Komňa má nulovou zadluženost či téměř žádnou, cítila jsem povinnost tento ukazatel alespoň zmínit a uvést tabulku, dle níž se vypočítávala.

Myslím si totiž, že v ostatních obcích a městech hraje velmi důležitou roli. Obec Komňa ukazatel zadluženosti nepoužívá, neboť i ve sledovaném období, jak jsem z dostupných materiálů zjistila, neuzavřela smlouvu o úvěru či půjčce, ani smlouvu, která by se týkala nemovitého majetku, tzn. že majetek obce nebyl (resp. nemohl být) tudíž ani zastaven.

Tab. 22. Výpočet ukazatele dluhové služby

Číslo řádku	Název položky	Odkaz na rozpočtovou skladbu
1	Daňové příjmy	Třída 1
2	Nedaňové příjmy	Třída 2
3	Přijaté dotace – finanční vztah	Položky 4112 + 4212
4	Dlouhodobá základna	ř. 1 + ř. 2 + ř. 3
5	Úroky	Položka 5141
6	Splátka jistin a dluhopisů	Položka 8xx2 a 8xx4
7	Splátky leasingu	Položka 5178
8	Dlouhodobá služba	ř. 5 + ř. 6 + ř. 7
9	UKAZATEL DLUHOVÉ SLUŽBY	ř. 8 / ř. 4 x 100

Tento instrument byl zaveden vládou České republiky dne 14. dubna 2004 usnesením č. 346 o Regulaci zadluženosti obcí a krajů. Zadlužeností obce se rozumí míra financování svých aktiv jak z vlastních, tak i z cizích zdrojů a je výrazem finanční stability obce. Ukazatel nesmí překročit hodnotu 30%.

V roce 2008 nastala změna, kdy na základě Usnesení vlády ČR ze dne 12. listopadu 2008 č. 1395, o monitoringu hospodaření obcí, bylo zrušeno výše uvedené usnesení č. 346/2004. Od roku 2008 tedy ukládá vláda ministerstvu financí každoročně provést výpočet soustavy informativních a monitorujících ukazatelů (SIMU) za všechny obce a jimi zřízené příspěvkové organizace a vyhodnotí výsledky výpočtu, přičemž bude vycházet vždy z údajů k 31. 12. příslušného roku.

6.5 Pohledávky a závazky

6.5.1 Pohledávky obce

Pohledávky roce 2006 tvořily:

položka č. 75 Rozvahy (účet 315, 378)	2 142 206,- Kč
položka č. 108 Rozvahy (účet 277)	523 100,- Kč
odpis pohledávek pro nedobytnost	0,- Kč
<hr/>	
celkem	2 665 306,- Kč
celkem po konsolidaci	7 970 589,- Kč

Podíl pohledávek na rozpočtových příjmech:

$$\text{pohledávky : příjmy celkem} = 0,3343 \times 100 = 33,43 \%$$

Vykázané pohledávky se týkaly:

- účtu 315 ve výši 2 134 406,- Kč, který zahrnuje: neuhrazené vydané faktury, doplatek za koupi bytů, pronájem, TDO
- účtu 378 ve výši 7 800,- Kč za úpravu vjezdů k domům
- na účtu 277 – Poskytnuté přechodné výpomoci fyzickým osobám bylo vykázáno 523 100,- Kč, jednalo se o zůstatek půjčených prostředků poskytnutých občanům na opravu bytů – tzv. stavební půjčky.

6.5.2 Závazky obce

Závazky v roce 2006 tvořily:

položka č. 166 Rozvahy (dlouhodobé závazky)	0,- Kč
položka č. 189 Rozvahy	146 506,- Kč
- položka 178 Rozvahy (účet 331)	90 736,- Kč
- položka 179 Rozvahy (čet 336)	44 783,- Kč
+ položka 150 Rozvahy (účet 272)	196 861,- Kč
<hr/>	
celkem	207 848,- Kč
příjmy po konsolidaci	7 970 589,- Kč

Podíl závazků na rozpočtových příjmu:

$$\text{závazky : příjmy celkem} = 0,0260 \times 100 = 2,60 \%$$

Závazky na účtech se týkaly:

- účtu 342 ve výši 10 987,- Kč – daňové příjmy
- účtu 272 ve výši 196 861,- Kč – zůstatky stavebních půjček

Podíl pohledávek na rozpočtu územního celku v roce 2006 činil tedy 33,43 %, podíl závazků činil 2,60 % a podíl zataveného majetku na celkovém majetku územního samosprávného celku činil 0 % (a to z toho důvodu, že nebyly uzavřeny smlouvy o úvěru či půjčce – nemovitý ani movitý majetek obce nebyl tedy zastaven).

Pohledávky a závazky v roce 20007

Pohledávky byly vykázány v celkové výši 4 078 005,- Kč – jednalo se o pohledávky vykázané na:

- účtu 315 ve výši 4 074 705,- Kč – které tvořily neuhrazené vystavené faktury, nájemné z bytů a majetku, nedoplatky za TDO a poplatky za psi
- účtu 378 ve výši 3 300,- Kč – za vjezd k domu

Krátkodobé závazky celkem činily **281 385,50 Kč** a týkaly se na účtech 331, 336 a 342 (závazky za zaměstnance – mzdy 176 106,- Kč) a neuhrazených dodavatelských faktur vykázanych na účtu 321 ve výši 105 279,50 Kč.

Podíl pohledávek na rozpočtu územního celku v roce 2007 činil 36,69 %, podíl závazků 1,41 % a podíl zataveného majetku na celkovém majetku územního samosprávného celku činil 0 % (z důvodu uvedeného výše).

Pohledávky a závazky v roce 20008

Podíl pohledávek na rozpočtu územního celku v roce 2008 činil 18,78 %, podíl závazků 0,87 % a podíl zataveného majetku na celkovém majetku územního samosprávného celku činil 0 %.

V tomto roce obec nehospondařila s majetkem státu, neručila za závazky jiných osob, neuzavřela smlouvu týkající se nemovitého majetku, smlouvu o úvěru, nepořídila ani neprodala akcie, cenné papíry nebo obligace.

7 SHRUTÍ HOSPODAŘENÍ OBCE KOMŇA V LETECH 2006 – 2008

7.1 Hospodaření obce za rok 2006

Rozpočtový výhled obce byl sestaven na dobu dvou let (2005 – 2007) a schválen usnesením zastupitelstva obce. Nový rozpočtový výhled se zpracoval na období let 2008 až 2012. Dále bylo schváleno rozpočtové provizorium.

Rozpočet na rok 2006 byl schválen jako schodkový ve výši 1.515 tis. Kč a byl hrazen z přebytku hospodaření minulých let. Při sestavení rozpočtu bylo použito příslušných položek rozpočtové skladby v souladu se zákonem. Tento rozpočet byl upravován v příjmové i výdajové části, a to i o přijaté dotace:

- v příjmové části navýšen o částku 579 tis. Kč + navýšení položky 8123 – dlouhodobé přijaté půjčené prostředky (od ZŠ a MŠ J. A. K. v Komni) o 171 tis. Kč,
- ve výdajové části byl navýšen o 716 tis. Kč.

Všechny provedené změny byly schváleny usnesením zastupitelstva obce, současně byly doloženy rozpočtovým opatřením v souladu se zákonem 250/2000 Sb.

Tab. 23. Plnění příjmů a výdajů rozpočtu za rok 2006 (v %)

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutečnost	% plnění
Příjmy	6 907 000,-	7 486 000,-	7 970 589,-	106,47
Výdaje	8 422 000,-	9 138 000,-	8 247 974,-	90,26

Zdroj: [18], zpracování vlastní

Příjmy rozpočtu byly druhově tříděny podle rozpočtové skladby na třídy. Výdaje byly členěny z hlediska odvětvového na oddíly a pro financování se využívalo druhové třídění na jednotlivé položky.

Tab. 24. Struktura plnění rozpočtu k 31. 12. 2006 (v tis. Kč)

Popis	Částka
Daňové příjmy	4 057 941,00
Nedaňové příjmy	3 288 166,47
Kapitálové příjmy	79 728,00
Přijaté dotace	544 754,00
Příjmy celkem	7 970 589,47
Příjmy celkem po konsolidaci	7 970 589,47
Běžné výdaje	7 923 973,65
Kapitálové výdaje	324 000,00
Výdaje celkem	8 247 973,65
Výdaje celkem po konsolidaci	8 247 973,65
Saldo příjmů a výdajů po konsolidaci	- 277 384,18
počáteční stav účtů k 1. 1. 2006	6 789 727,21
položka 8124 – splátky půjček	- 25 862,00
položka 8123 – dlouhodobé půjčky	171 000,00
Konečný stav účtů k 31. 12. 2006	6 657 481,03

Zdroj: [17], zpracování vlastní

Přijaté dotace činily celkem 545 tis. Kč (zaokrouhleně) a týkaly se:

- neinvestiční dotace ze SR na „Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR“ ve výši 22.754,- Kč,
- neinvestiční účelové dotace na „zajištění výdajů vzniklých v souvislosti s konáním senátních voleb a voleb do zastupitelstev obcí“ v částce 30 tis. Kč,
- dotace na výkon státní správy (8 tis. Kč) a na školství (60 tis. Kč),
- neinvestiční dotace na provoz místní knihovny – 25 tis. Kč,
- neinvestiční dotace na realizaci projektu „Oprava oken a vstupních dveří ZŠ a MŠ“ ve výši 399 tis. Kč.

Obec v roce 2006 poskytla finanční příspěvky následujícím spolkům a dalším organizacím:

- příspěvky do TJ Sokol Komňa a FK Komňa - celkem 430 tis. Kč,
- honebnímu spolku – 20 tis. Kč,
- divadlu – 20 tis. Kč,
- DH Komňané - 6 891 Kč,
- ČČK – 2475,- Kč,
- včelařům – 2 tis. Kč,
- na Kopaničářské slavnosti konané ve Starém Hrozenkově – 2 tis. Kč,
- Sdružení hasičů – 1 100,- Kč,
- Římskokatolické farnosti na provedení nového nátěru fasády a opravu věžních hodin a kříže – 100 tis. Kč.

Obec Komňa v roce 2006 neprovozovala žádnou hospodářskou činnost – neúčtovala proto ani na rozvahových účtech 5 a 6 třídy. Mezi jedinou příspěvkovou organizací zřízenou obcí je ZŠ a MŠ J. A. Komenského v Komni – v tomto roce (tj. 2006) obec schválila neinvestiční příspěvek z vlastních zdrojů na provoz ve výši 1 060 tis. Kč. Na konci roku skončilo hospodaření příspěvková organizace ziskem a to ve výši 36 tis. Kč.

Mohu říci, že ve vedení účetnictví jako celku jsem také neshledala žádné problémy. Všechny účetní dokumenty byly vedeny pečlivě, správně a obsahovaly všechny náležitosti dle zákona. O správnosti a bezproblémovém vedení účetnictví a dalších záležitostech, týkajících se hospodaření obce, vykazují také kladně hodnocené zprávy z auditu, respektive „Zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření obce krajským úřadem“. Kontrolu za každý rok, tedy i rok 2006 provedla zaměstnankyně pro obec místně příslušného krajského úřadu. Ve své zprávě o přezkoumání hospodaření obce Komňa neshledala žádné výrazné chyby, případně byly vyřešeny přímo na místě.

Podíl pohledávek na rozpočtu územního celku činil **33,43 %**, **podíl závazků 2,60 %** a **podíl zastaveného majetku** na celkovém majetku ÚSC činil **0 %**. (a to z toho důvodu, že nebyly uzavřeny smlouvy o úvěru či půjčce – nemovitý ani movitý majetek obce nebyl tedy zastaven).

7.2 Hospodaření obce za rok 2007

Rozpočtový výhled byl zveřejněn na úřední desce a vyhotoven na období 2007 – 2011. Dále bylo schváleno rozpočtové provizorium.

Rozpočet na rok 2006 byl schválen jako schodkový ve výši 4 301 tis. Kč a bylo možné jej uhradit finančními prostředky z minulých let. V průběhu roku byl rozpočet upravován v příjmové i výdajové části:

- v příjmech byl navýšen o částku 3 150 tis. Kč a na položce 8123 o 198 tis. Kč,
- ve výdajích navýšen o 814 tis. Kč.

Provedené změny byly řádně schváleny usnesením ZO.

Tab. 25. Struktura plnění rozpočtu k 31. 12. 2007 (v tis. Kč)

Popis	Částka
Daňové příjmy	4 236 252,81
Nedaňové příjmy	3 531 130,29
Kapitálové příjmy	58 772,00
Přijaté transfery	2 447 872,00
Příjmy celkem	10 274 027,10
Příjmy celkem po konsolidaci	10 273 527,10
Běžné výdaje	6 529 334,62
Kapitálové výdaje	4 189 651,00
Výdaje celkem	10 718 985,62
Výdaje celkem po konsolidaci	10 718 485,62
Saldo	- 444 958,52
Běžné účty	6 299 161,51

Zdroj: [17], zpracování vlastní

Kapitálové příjmy tvořily 58.772,- Kč a týkaly se prodeje ostatního hmotného majetku, respektive doplatku za prodej bytů v domě č.p. 216, tzv. 4BJ.

Přijaté transfery celkem činily 2 448 tis. Kč a týkaly se:

- neinvestiční transfery ze SR v celkové výši 79 tis. Kč, z toho dotace na výkon státní správy ve výši 13 tis. Kč a na školství ve výši 66 tis. Kč,
- dotace z Úřadu práce ve výši 18 tis. Kč,
- dotace od Městského úřadu Uh. Hradiště - úhrady nákladů spojených s provozem místní knihovny ve výši 25 tis. Kč,
- neinvestiční transfery z Fondu kultury ZK – 290 tis. Kč (restaurování křížů),
- z rozpočtu Státního fondu dopravní infrastruktury – 1 826 tis. Kč (týkající se úprav chodníků),
- investiční transfer z rozpočtu ZK ve výši 210 tis. Kč (jako poskytnutá dotace), dále ve formě návratné finanční výpomoci ve výši 198 tis. Kč (na „Realizaci komplexních úprav veřejného prostranství s veřejnou zelení a sportovními aktivitami“ - 158 tis. Kč a na „Turistickou infrastrukturu a odpočinkovou zónu“ - 40 tis. Kč).

Faktury prokazující využití poskytnutých dotací byly čitelné a byly viditelně označeny nápisem „dotace ZK“. V roce 2007 nebyly prostředky z dotace z rozpočtu ZK ve výši 40.000,- na „Turistickou infrastrukturu a odpočinkovou zónu obce Komňa“ čerpány.

Tab. 26. Plnění příjmů a výdajů rozpočtu za rok 2007 (v %)

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutečnost	% plnění
Příjmy	6 898 000,-	10 048 000,-	10 273 527,-	102,25
Výdaje	11 199 000,-	12 013 000,-	10 718 486,-	89,23

Zdroj: [18], zpracování vlastní

V roce 2007 poskytla obec finanční výpomoc fyzickým občanům – tj. občanům obce na bytové účely.

Obec Komňa v tomto roce opět neprovozovala žádnou hospodářskou činnost – neúčtovala proto ani na rozvahových účtech 5 a 6 třídy.

ZŠ a MŠ J. A. Komenského, jako jediná zřízená příspěvková organizace obcí, hospodařila s peněžními prostředky získanými z vlastní činnosti, s peněžními prostředky přijatými z rozpočtu zřizovatele a ze SR přijatými prostřednictvím rozpočtu ZK (pomocí příspěvku

na školství). V tomto roce jí byly na základě schváleného rozpočtu přiděleny neinvestiční příspěvky ve výši 1 976 tis. Kč. Na konci roku vykazovala zisk ve výši 94,83 Kč.

Pohledávky a závazky

Pohledávky byly vykázány v celkové výši 4 078 tis. Kč, jednalo se o pohledávky vykázané na *úctu 315* (4 074 705,-), neuhrazené vystavené faktury, nájemné z bytů a majetku, nedoplatky za TDO a poplatky za psi *a na účtu 378* (3 300,-) za vjezd k domu.

Závazky krátkodobé v celkové výši 281 tis. Kč se týkaly na účtech 331, 336 a 342 závazky za zaměstnance (tj. mzdy 176.106,-) a neuhrazených dodavatelských faktur vykázaných na účtu 321 ve výši 105.279,50,- Kč.

Podíl pohledávek na rozpočtu územního celku činil **36,69 %**, **podíl závazků 1,41 %** a **podíl zastaveného majetku** na celkovém majetku ÚSC činil **0 %**. (a to z toho důvodu, že nebyly opět uzavřeny smlouvy o úvěru či půjčce – nemovitý ani movitý majetek obce nemohl být tedy zastaven).

Účetnictví

Obec (jako účetní jednotka) účtovala v soustavě podvojného účetnictví v rozsahu uvedeném v Českých účetních standardech a účetnictví vedla prostřednictvím výpočetní techniky – programu GORDIC.

Účetní obce vede vydané a přijaté faktury, knihu pohledávek, pokladní knihy (samotně pro příjmy a také na výdaje na drobný nákup, limit pokladní hotovosti ve výdajové pokladně je stanoven ve výši 10 tis. Kč), evidenci majetku pomocí inventárních knih a materiálové zásoby, které jsou evidovány na skladových kartách dle jednotlivých druhů zásob.

7.3 Hospodaření obce za rok 2008

Rozpočtový výhled obce byl zveřejněn na úřední desce, vyhotoven na období 2007 – 2011 a obsahoval souhrnné základní údaje o příjmech a výdajích obce.

Vzhledem k tomu, že rozpočet pro rok 2008 nebyl schválen před 1. lednem rozpočtového roku, řídilo se hospodaření obce do doby jeho schválení pravidly rozpočtového provizoria. Rozpočet byl následně projednán a schválen usnesením ZO dne 20. 3. 2008 opět jako schodkový a to ve výši 779 tis. Kč. Od počátku roku až do 31. 12. 2008 byl schválený rozpočet měněn. Příjmy byly navýšeny o 1 149 tis. Kč, výdaje o 554 tis. Kč. Tyto změny byly provedeny rozpočtovým opatřením (2mi úpravami, obě schváleny ZO).

Tab. 27. Struktura plnění rozpočtu k 31. 12. 2008 (v tis. Kč)

Popis	Částka
Daňové příjmy	5 012 098,00
Nedaňové příjmy	4 958 834,41
Kapitálové příjmy	0,00
Přijaté transfery	1 034 914,00
Příjmy celkem	11 005 846,41
Příjmy celkem po konsolidaci	11 005 846,41
Běžné výdaje	9 617 773,32
Kapitálové výdaje	478 508,00
Výdaje celkem	10 096 281,32
Výdaje celkem po konsolidaci	10 096 281,32
Saldo příjmů a výdajů po konsolidaci	- 909 565,09
Běžné účty celkem	7 272 226,60

Zdroj: [17]zpracování vlastní

V příjmové části byl upravený rozpočet plněn na 108,42 %, ve výdajové na 97,69 %.

Tab. 28. Plnění příjmů a výdajů rozpočtu za rok 2008 (v %)

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutečnost	% plnění
Příjmy	9 002 000,-	10 150 700,-	11 005 846,-	108,42
Výdaje	9 781 000,-	10 335 000,-	10 096 281,-	97,69

Zdroj: [18], zpracování vlastní

Přijaté transfery činily celkem 1 034 tis. Kč a týkaly se:

- dotace ze SR na „Volby do 1/3 Senátu Parlamentu ČR a do zastupitelstev krajů“ ve výši 20 tis. Kč,
- dotace se SR v celkové výši 86 tis. Kč, z toho na výkon státní správy (14 tis. Kč), na školství (72 tis. Kč),
- ostatních neinvestičních transferů ve výši 116 tis. Kč (transfery z Úřadu práce)
- 25 000,- Kč - úhrada nákladů spojených s provozem místní knihovny, dotace poskytnuta na základě smlouvy,
- neinvestičního transferu od krajů v celkové výši 677 tis. Kč, z toho 30 tis. Kč z Fondu kultury ZK na restaurování křížce a 150 tis. Kč na II. etapu stavební obnovy domu č. p. 6, poslední částka činila 497 tis. Kč a to z rozpočtu ZK na Opravu budovy obecního úřadu,
- investičního transferu z rozpočtu ZK ve výši 110 tis. Kč, realizace projektu Územního plánu – Návrhu.

Příspěvková organizace

Podle vykázaných hodnot skončilo **hospodaření příspěvkové organizace** – ZŠ a MŠ J. A. Komenského v Komni **ztrátou ve výši 70 700 Kč**. Součástí příspěvkové organizace je také školní družina a školní jídelna. Organizaci byl rozpočtován příspěvek na její činnost za rok 2008 ve výši 1 073 tis. Kč (skutečně však bylo poskytnuto 1 mil. Kč). Dále byly poskytnuty prostředky na opravy a udržování ve výši 396 tis. Kč a za dojíždějící žáky bylo uhrazeno celkem 93 tis. Kč.

Pohledávky a závazky

Podíl pohledávek na rozpočtu územního celku činil **18,78 %**, **podíl závazků 0,87 %** a **podíl zastaveného majetku** na celkovém majetku ÚSC činil **0 %**.

V roce 2008 neprovozovala obec Komňa žádnou hospodářskou činnost – neúčtovala proto ani na rozvahových účtech 5 a 6 třídy. Dále neručila za závazky jiných osob, neuzavřela smlouvu týkající se nemovitého majetku, smlouvu o úvěru, nepořídila ani neprodala akcie, cenné papíry či obligace.

Hospodaření obce Komňa v roce 2008 skončilo přebytkem ve výši 910.000,- Kč.

8 ZÁVĚR

Téma bakalářské práce: „Analýza hospodaření obce Komňa v letech 2006 – 2008“ bylo navrženo po domluvě s mou vedoucí pracovní, Bc. Janou Křížkovou, která na obecním úřadě pracuje již 14 let jako referentka a účetní.

Cílem této práce bylo zjistit jak obec Komňa, prostřednictvím svého zastupitelstva, hospodařila se svým majetkem za sledované období a získat tak celkový přehled o její finanční situaci.

Ke splnění stanoveného cíle jsem provedla několik analýz, mezi které patřily například analýzy jednotlivých druhů příjmů, výdajů a financování. Důležitou součástí pro posouzení a dosažení plánovaných cílů byly také použity absolutní a podílové ukazatele změny (především bazické a řetězové indexy).

Po provedení výše uvedených analýz a jejich vyhodnocení mohu říci, že obec Komňa si ve svém hospodaření v letech 2006 – 2008 vedla dobře a dodržela všechny zákonem stanovené požadavky. Proto bych navrhla pouze několik málo doporučení:

- při vedení účetnictví dodržovat směrnou účetní osnovu, uspořádání a označování položek účetní závěrky, jejího obsahového vymezení jednotlivých položek a účetních metod,
- v případě daňových příjmů nadále věnovat pozornost správnému rozpočtování daňových tříd,
- výši příjmů a výdajů nenadhodnocovat ani nepodhodnocovat,
- neplýtvat finančními zdroji na spolufinancování nepotřebných projektů, které mohou s sebou přinášet další (neočekávané) výdaje související s jejich provozem.

Dosažení plánovaných cílů záleželo jak na vlivu jednotlivých členů zastupitelstva, tak také na množství dostupných finančních prostředků. Lze konstatovat, že všichni členové ZO měli zájem na kompletním rozvoji celé obce.

Chtěla bych zdůraznit, že v roce 2008 nebyly při přezkoumání hospodaření územního celku (tj. Obce Komňa) zjištěny žádné chyby a nedostatky. Tato skutečnost je podle mého mínění tou nejlepší vizitkou nejen vedení účetnictví, ale celkového hospodaření obce. Z mých poznatků z praxe mohu říci, že jsou zde zaměstnáváni fundovaní lidé, kteří velmi

dobře rozumí činnosti, jež vykonávají. Především bych chtěla zmínit finanční výbor a také samotnou účetní obce, jde vidět, že to jsou skutečně „znalci svého oboru“.

Za efektivní chod celé organizace se určitě zasloužil také starosta obce a další zaměstnanci Obecního úřadu v Komni. Nesmím zapomenout i na činnost druhé referentky, která má na starosti vedení mezd a administrativu, která je pro chod obce taky velmi důležitá.

Obec Komňa se ve sledovaném období rozvíjela především v kulturních a sportovních oblastech. V letech 2006 – 2008 vyčlenila ze svého rozpočtu finanční prostředky na spolufinancování několika různých projektů: opravy chodníků, veřejného osvětlení, vybudování kanalizace, opravy sociálního zařízení a šaten FK Komňa, opravy budovy Obecního úřadu ad. Kromě jiných získala obec dotace na opravu oken a vstupních dveří ZŠ a MŠ v Komni a schválila několik obecně závazných vyhlášek. Každoročně obec přispívá a poskytuje dotace nejen všem zájmovým spolkům, jež jsou v obci založeny, ale i dalším organizacím.

Problém však vidím v tom, že jsme malá obec a tudíž získáváme od státu mnohonásobně méně finančních prostředků než větší města a nejsme tak schopni se plně rozvíjet, natož konkurovat velkým městům. Navíc po schválení novely zákona o daních z příjmů obyvatel, přesněji řečeno snížení výběru daně z příjmů ze závislé činnosti, ke které došlo letošního roku (r. 2009) to navíc znamená nepříznivý dopad na rozpočet obcí. Obce jsou poté nuceny hledat finanční prostředky pomocí různých dotací z různých programů. Naštěstí je jich v současné době poměrně mnoho.

Závěrem mohu tedy říci, že dopady ekonomické krize budou i v obci Komňa poměrně významné. Výhodou obce však může být její rozsáhlý vlastní majetek (především lesy), kdy je obec schopna přechodný výpadek daňových příjmů pokrýt z vlastních příjmů.

RESÜMEE

Als Ort meines Praktikums habe ich mir das Gemeindeamt in Komňa ausgewählt. Es war für mich wichtig, dass mein Praktikum in so einer Organisation durchläuft, in der ich Kenntnisse aus meinem Studienfach – Öffentliche Ökonomie und Verwaltung - zur Geltung bringen könnte. Unser Gemeindeamt hat mir diese Möglichkeit angeboten.

Ausgeübte Tätigkeiten im Laufe des Praktikums

Administrative

Dieser Tätigkeit habe ich den größten Teil meines Praktikums gewidmet. Sie hat vor allem die Computerarbeit mit der Nutztun der Programme Word und Excel betroffen. Ich habe diese Tätigkeiten ausgeführt:

- Schreiben verschiedener Texte, Briefe (Bestellungen, Mahnungen), Einladungen uä.,
- Verfassung der Verträge (vor Wasserlieferung, Arbeitsverträge),
- Erledigen vom E-mails,
- Erledigen der Anrufen in der Zeit der Abwesenheit der Referentin.

Buchhaltung

Für diese Angelegenheit sorgt Bc. Jana Křížková, eine von den Referentinnen des Gemeindeamtes. Die hat mir die PC-Programme beigebracht, die sie bei der Buchhaltung benutzt und sie hat mir auch bedürftige Bücher gezeigt, die mit diesem Fach zusammenhängen (Kassenbuch der Einkommen, Fakturenbuch, Buch der Wertzeichen). Im Laufe des Praktikums habe ich in diese Bücher eingetragen und diese Tätigkeiten kennengelernt:

- nach der Erfüllung eines Empfangscheines musste man die einzelnen Eintragungen aus diesem Schein in das Kassenbuch der Einkommen einschreiben und eine Postanweisung erfüllen, mit deren das Geld in die Bank angelegt wurde
- alle angekommenen Fakturen mussten zuerst von dem Bürgermeister unterschrieben werden, erst dann konnte ich sie in die Fakturenbuch einschreiben

Unter weitere Tätigkeit haben gehört: Fotografiengestaltung, Ansage des Ortsrundfunks und Kopieren.

Das Thema meiner Bakalararbeit ist „Die Analyse der Wirtschaft von der Gemeinde Komňa in Jahren 2006 – 2008“. Es wurde nach der Besprechung mit meiner Arbeitsleiterin Bc. Jana Křížková vorgeschlagen, die seit 14 Jahren als Sekretärin und Buchhalterin auf dem Gemeindeamt arbeitet.

Das Ziel dieser Arbeit war festzustellen, wie die Vertreter der Gemeinde Komňa in diesem Zeitraum mit dem Guthaben gewirtschaftet haben. Das nächste Ziel ist eine komplette Übersicht der finanziellen Situation der Gemeinde zu gewinnen.

Die Bakalararbeit wurde in den theoretischen und praktischen Teil gegliedert. Der theoretische Teil wurde auf die Charakteristik der Gemeinde und den öffentlichen Finanzen gezielt. Es wurden hier die Grundbegriffe wie die Gemeinde, der Finanzplan oder die Finanzanalyse erklärt. Der praktische Teil knüpfte auf die Erkenntnisse des theoretischen Teils an und betraff die Wirtschaftsanalyse der Gemeinde Komňa in Jahren 2006 – 2008.

Um das Ziel zu erfüllen, machte ich ein paar Analysen, unter anderem die Analyse der einzelnen Arten der Einkommen, Ausgaben u. Finanzierung. Der wichtige Bestandteil waren auch die absoluten und teilweisen Veränderungsparametern (Basis- und Kettenindexe).

Theoretische Informationen wurden aus Literatur, Gesetzen und Webseiten verschiedener Ministerien geschöpft. Praktische Informationen suchte ich vor allem in inneren Materielien der Gemeinde, z.B. aus den Einträgen der Gemeindevertretung, Rechnungen oder Finanzplänen der Gemeinde.

Der Schluss der Arbeit wurde der Beurteilung der finanziellen Situation der Gemeinde Komňa im betrach Zeitraum gewidmet. Gleichzeitig wurden Anträge und Empfehlunen auf die Lösung eventuellen Mangeln vorgeschlagen, die sich aus dem praktischen Teil ergeben.

Aufgrund der Analysen und Ergebnissen von Merkmalen kann ich sagen, dass die Gemeinde Komňa in dem betrachteten Zeitraum alle Anforderung erfüllt hat, die das Gesetz bestimmt und dass sie sich vor allem im kulturellen und sportlichen Bereich entwickelte. In den Jahren 2006 – 2008 beteiligte sich die Gemeinde finanziell auf diesen Projekten: Renovierung von Gehwegen und der öffentlichen Beleuchtung, Kanalisation-aufbau, Renovierung der Gebäude des Gemeindeamtes und der Sozialeinrichtung und der Gerderoben FK Komňa.

Das Problem sehe ich jedoch darin, dass wir eine kleine Gemeinde sind und deshalb bekommen wir aus der Staatskasse viel weniger Geld, als die größeren Städte. So sind wir nicht in der Lage, sich vollständig zu entwickeln und großen Städten konkurrieren können. Negativen Einfluss auf die Finanzpläne einzelner Gemeinde hat auch die Novelle des Gesetzes über Einkommenssteuern aus dem Jahr 2009. Gemeinden sind so gezwungen, finanzielle Mittel in verschiedenen Dotationsprogrammen zu suchen. Glücklicherweise stehen heutzutage ganz viele zur Verfügung.

Zum Schluss kann ich also sagen, dass die Einflüsse der Wirtschaftskrisis auch für die Gemeinde Komňa von großer Bedeutung sein werden. Der Vorteil unserer Gemeinde ist jedoch ihr umfangreiches Inhabens, vor allem Wälder, die Gemeinde ist also in der Lage vergängliches Ausfallen aus eigenen Einkommen zu bestreiten.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] URBÁNEK, V. a kolektiv. *Veřejné finance II*. 1. vydání. Praha : Vysoká škola ekonomická, 2006. 179 s. ISBN 80-245-0931-8.
- [2] PEKOVÁ, J., PILNÝ, J. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 1. vydání. Praha : Aspi, 20002. 442 s. ISBN 80-86395-21-9.
- [3] PEKOVÁ, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vydání. Praha : Management Press, 2004. 376 s. ISBN 80-7261-086-4.
- [4] LORENC, J., KAŠPÁRKOVÁ, J., *Rozpočtová skladba 2007 pro územní samosprávné celky*. 2. vydání. Praha : M LOORDY s. r. o., 2005. 308 s. ISBN 80-239-7889-6.
- [5] PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů – teorie a praxe*. 1. vyd. Praha : GRADA, 2007. 280 s. ISBN 978-80-247-2097-5.
- [6] MÁČE, M. *Finanční analýza obchodních a státních organizací – praktické příklady a použití*. 1. vydání. Praha : GRADA, 2006. 156 s. ISBN 80-247-1558-9.
- [7] GRÜNWARD, R., HOLEČKOVÁ J. *Finanční analýza a plánování podniku*. 1. vydání. Praha : Oeconomika, 2002. 186 s. ISBN 80-245-0422-7.
- [8] KUBÍČKOVÁ, D., KOTĚŠOVCOVÁ, J. *Finanční analýza*. 1. vydání. Praha : Eupress, 2006. 126 s. ISBN 80-86754-57-X.
- [9] KRAFTOVÁ, I. *Finanční analýza municipální firmy*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2002. 206 s. ISBN 80-7179-778-2.
- [10] MRKVIČKA, J. *Finanční analýza*. Praha : Bilance, 1997. 207 s. ISBN nebylo uvedeno.
- [11] ŘEZANKOVÁ, H., LÖSTER, T. *Úvod do statistiky*. 1. vydání. Praha : Vysoká škola ekonomická, 2009. 112 s. ISBN 978-80-245-1514-4.
- [12] Zákon č. 250/2000 SB., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Sbírka zákonů 2000, částka 73, 3557 – 3567 s.
- [13] Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o RUD), ve znění pozdějších předpisů. Sbírka zákonů 2000, částka 73, 3513 – 3515 s.

- [14] Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů. Sbírka zákonů 2000, částka 65, 3104 – 3128 s.
- [15] Vyhláška Ministerstva financí č. 328/2005 Sb., o podílu jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů. Sbírka zákonů 2005, částka 116, 5750 – 5916 s.
- [16] Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky. Sbírka zákonů 1993, částka 1, 3 – 24 s.
- [17] *Výkaz FIN 2 -12 o plnění rozpočtu Obce Komňa. Účetní výkazy prosinec 2006 -2008*: interní materiál Obecní úřadu v Komni.
- [18] *Zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření obce Komňa z let 2006 – 2008*: interní materiály Obecního úřadu v Komni.
- [19] *Zápis se schůze finančního výbor z let 2006 – 2008*: interní materiál Obecního úřadu v Komni.
- [20] *Fotodokumentace*: interní materiál Obecního úřadu v Komni.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ZO	Zastupitelstvo obce
FIA	Finanční analýza
MF	Ministerstvo financí
SR	Státní rozpočet
OÚ	Obecní úřad
FO	Fyzická osoba
PO	Právnícká osoba
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
DPH	Daň z přidané hodnoty
TJ	Tělovýchovná jednota
FK	Fotbalový klub

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1. Vývoj struktury přijatých dotací v letech 2006 – 2008 (v tis. Kč).....	55
Graf 2. Vývoj a struktura příjmů za sledované období (v tis. Kč).....	58
Graf 3. Vývoj celkových výdajů ve sledovaném období (v tis. Kč).....	65

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1. Kostel sv. Jakuba v Komni	40
Obr. 2. Pomník J. A. Komenského	40
Obr. 3. Převzetí ocenění starostovi obce - Karlu Navrátilovi za první místo v soutěži „Lidová stavba roku“	41
Obr. 4. Budova Obecního úřadu Komňa	44

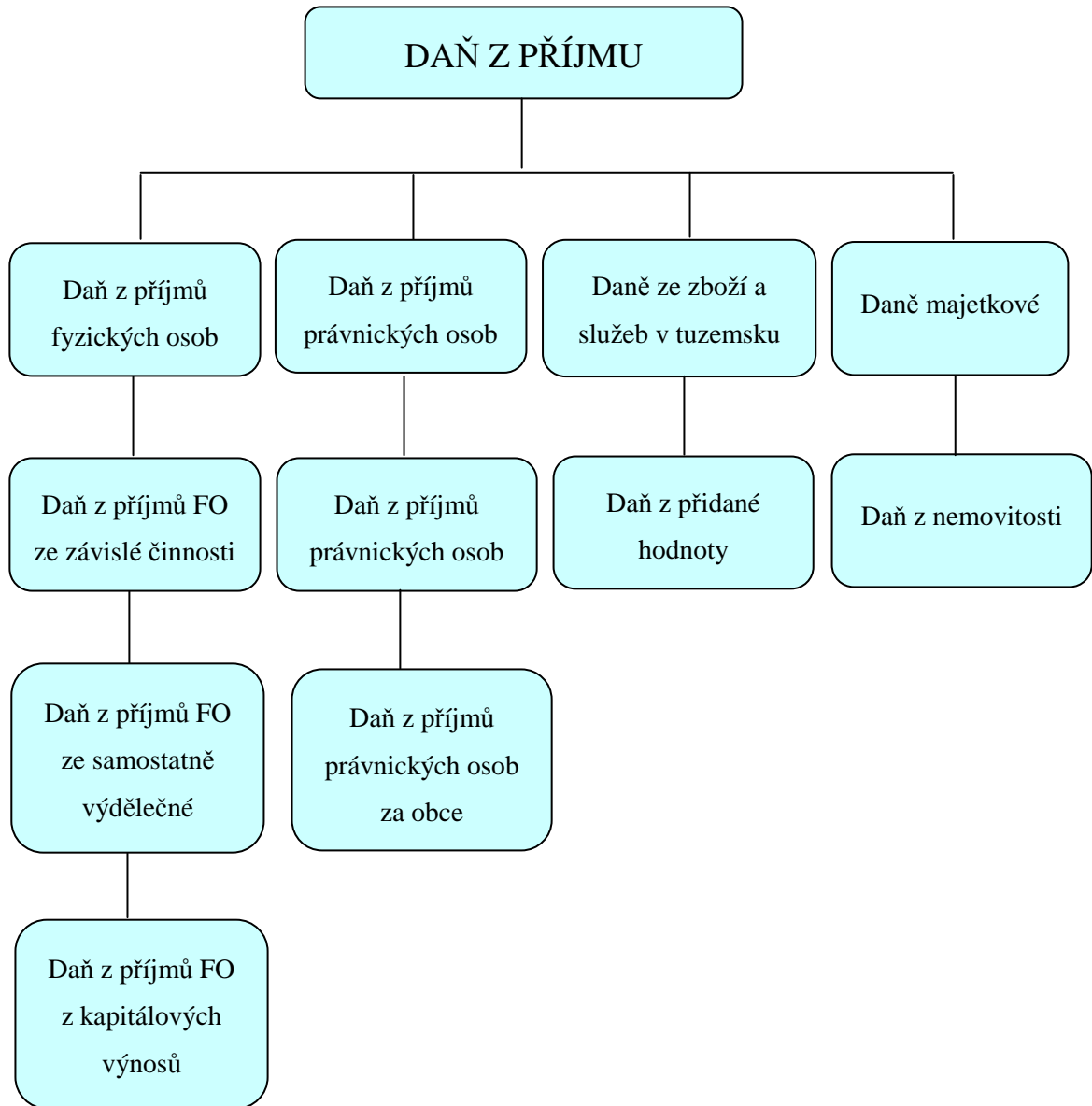
SEZNAM TABULEK

Tab. 1. Počet členů zastupitelstva v závislosti na počtu obyvatel obce.....	17
Tab. 2. Podíl daňových příjmů na celkových příjmech v letech 2006 – 2008.....	48
Tab. 3. Vývoj skutečných daňových příjmů v jednotlivých letech (v tis. Kč).	49
Tab. 4. Vývoj nedaňových příjmů v sledovaném období (v tis. Kč).....	50
Tab. 5. Příjmy z dalších významných činností obce v letech 2006 – 2008 (v tis. Kč).....	52
Tab. 6. Vývoj přijatých dotací ve sledovaném období (v Kč).....	55
Tab. 7. Neinvestiční přijaté dotace z všeobecné pokladny státního rozpočtu (v Kč).....	56
Tab. 8. Vývoj celkových příjmů v letech 2006 – 2008 (v tis. Kč).	57
Tab. 9. Vývoj jednotlivých druhů příjmů v letech 2006 – 2008 (v tis. Kč).....	58
Tab. 10. Plnění jednotlivých druhů příjmů obce v letech 2006 a 2007 (v %).	60
Tab. 11. Plnění jednotlivých druhů příjmů obce v r. 2008 (v %).....	60
Tab. 12. Podíl běžných výdajů k celkovým výdajům za sledované období (v %).....	62
Tab. 13. Finanční prostředky, s kterými obec mohla do určité míry volně nakládat ve sledovaném období (v tis. Kč).....	62
Tab. 14. Finanční prostředky, s nimiž mohla obec ve sledovaném období volně disponovat (v tis. Kč)	63
Tab. 15. Podíl kapitálových výdajů k celkovým výdajům (v %)	64
Tab. 16. Vývoj celkových výdajů v letech 2006 – 2008 (v tis. Kč).....	65
Tab. 17. Vývoj jednotlivých druhů výdajů ve sledovaném období (v tis. Kč).....	65
Tab. 18. Finančně nejnákladnější oddíly obce Komňa v hodnoceném období (v tis. Kč).....	66
Tab. 19. Výsledek hospodaření obce Komňa a jeho financování v hodnoceném období (v tis. Kč).....	67
Tab. 20. Plnění příjmů a výdajů rozpočtu obce v letech 2006 a 2007 (v %).	68
Tab. 21. Plnění příjmů a výdajů rozpočtu obce v roce 2008 (v %)	68
Tab. 22. Výpočet ukazatele dluhové služby	69
Tab. 23. Plnění příjmů a výdajů rozpočtu za rok 2006 (v %).	72
Tab. 24. Struktura plnění rozpočtu k 31. 12. 2006 (v tis. Kč)	73
Tab. 25. Struktura plnění rozpočtu k 31. 12. 2007 (v tis. Kč)	75
Tab. 26. Plnění příjmů a výdajů rozpočtu za rok 2007 (v %).	76
Tab. 27. Struktura plnění rozpočtu k 31. 12. 2008 (v tis. Kč)	78
Tab. 28. Plnění příjmů a výdajů rozpočtu za rok 2008 (v %).	78

SEZNAM PŘÍLOH

- P I Schéma rozdělení daní
- P II Roční plán práce finančního výboru při Obecním úřadu v Komni
- P III Přehled spolků a dalších organizací v obci Komni
- P IV Ceník poplatků vybíraných v obci Komňa

PŘÍLOHA P I: SCHÉMA ROZDĚLENÍ DANÍ [16]

PŘÍLOHA P II: ROČNÍ PLÁN PRÁCE FINANČNÍHO VÝBORU PŘI OBECNÍM ÚŘADU V KOMNI [19]

Březen	-	rozbor hospodaření za předchozí rok sestavení rozpočtu na probíhající rok kontrola průběhu inventarizace majetku obce
Červen	-	kontrola nesplacených pohledávek kontrola splácení a čerpání půjček na bytovou výstavbu
Září	-	kontrola pokladních dokladů kontrola plnění rozpočtu ke dni 30. 6.
Prosinec	-	návrh na jmenování DIK k provedení ročních inventur obecního majetku kontrola čerpání obdržených dotací a příspěvků od obecního úřadu příprava návrhu rozpočtu, příp. rozpočtového provizoria na následující rok kontrola výběru kontrola výběru správních poplatků

Na schůzkách je třeba průběžně řešit návrhy na úpravu obecního rozpočtu podle jeho aktuálního vývoje plnění, případně další otázky podle potřeb vyplývajících z činnosti Obecního úřadu v Komni a následně jeho finančního výboru.

PŘÍLOHA P III: PŘEHLED SPOLKŮ A DALŠÍCH ORGANIZACÍ V OBCI KOMŇA

- Dechová hudba
- Český červený kříž
- Honební spolek
- TJ Sokol Komňa
- FK Komňa
- Včelaři
- Komenský ochotnický spolek – divadlo
- Sbor dobrovolných hasičů
- Spolek pro uctění památky Jana Amose Komenského

PŘÍLOHA P IV. CENÍK POPLATKŮ VYBÍRANÝCH V OBCI KOMŇA

Položka	Sazba
ověřování listin (A4)	30 Kč
ověřování podpisů	30 Kč
hlášení místního rozhlasu	30 Kč
pouliční prodej (dle obecně závazné vyhlášky č. 2/2003)	
vodné (od 1. 5. 2009)	18 Kč/m ³
TDO (splatnost do 31. 3. kalendářního roku)	200 Kč/osobu
poplatek z hrobu (jednohrob/rok)	25 Kč
za dvojhrob/rok	45 Kč
poplatek za psa (splatnost do 31. 3. kalendářního roku)	50 Kč
za druhého a každého dalšího psa	200 Kč

Zdroj: internetové stránky obce Komňa, zpracování vlastní